

**Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально – науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів та економічної безпеки**

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи бакалаврського рівня вищої освіти
на тему:

***«Фінансовий стан підприємства: оцінка та шляхи його
покращення (на прикладі ТОВ «Захід-Авто»)»***

Виконала:

студентка 4-го курсу
за спеціальністю 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
Яремчук Рита Вікторівна

Керівник:

к.е.н., доцент кафедри фінансів та
економічної безпеки
Кондрацька Наталія Миколаївна

Рецензент

к.е.н., доцент кафедри фінансів та
економічної безпеки
Ляхович Ольга Олександрівна

Дипломна робота на тему «Фінансовий стан підприємства: оцінка та шляхи його покращення (на прикладі ТОВ «Захід-Авто»)» / Яремчук Р.В. Рівне: НУВГП, 2025. 92 с.

АНОТАЦІЯ

У даному дослідженні було проаналізовано економічну природу поняття фінансового стану підприємства та виявлено основні чинники, що на нього впливають. Окрему увагу приділено системі показників, які використовуються для оцінювання фінансового стану, а також методам їх обчислення. На прикладі ТОВ «Захід-Авто» проведено фінансово-економічний аналіз діяльності компанії. Досліджено фінансові результати та структуру майна підприємства. Виконано розрахунок та аналіз показників фінансової стійкості, платоспроможності, ділової активності та прибутковості. За результатами дослідження запропоновано шляхи покращення фінансового стану підприємства.

Ключові слова: фінансовий стан, власний капітал, оборотні активи, довгострокові зобов'язання, короткострокові зобов'язання, рентабельність, ліквідність, фінансова стійкість, ділова активність.

Diploma thesis on the topic "Financial condition of the enterprise: assessment and ways of its improvement (on the example of LLC "Zakhid-Avto")" / Yaremchuk R.V. Rivne: NUVGP, 2025. 92 p.

ANNOTATION

This study analyzed the economic nature of the concept of the financial condition of an enterprise and identified the main factors that influence it. Special attention is paid to the system of indicators used to assess the financial condition, as well as the methods of their calculation. Using the example of LLC "Zakhid-Avto", a financial and economic analysis of the company's activities was conducted. The financial results and property structure of the enterprise were studied. The calculation and analysis of indicators of financial stability, solvency, business activity and profitability were performed. Based on the results of the study, ways to improve the financial condition of the enterprise were proposed.

Key words: financial condition, equity, current assets, long-term liabilities, short-term liabilities, profitability, liquidity, financial stability, business activity.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Фінансовий стан підприємства: його сутність та діагностика	8
1.2. Методи та моделі оцінки фінансового стану підприємства.....	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ЗАХІД-АВТО».....	30
2.1 Загальна характеристика фінансово-економічна діяльності підприємства ...	30
2.2. Аналіз майнового стану підприємства.....	38
2.3. Аналіз відносних показників фінансового стану підприємства.....	47
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ЗАХІД-АВТО»	68
ВИСНОВОК.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	83
ДОДАТКИ.....	92

ВСТУП

Фінансово-економічний стан підприємства на сьогодні є важливим фактором, який впливає на його діяльність та конкурентоспроможність на ринку. У теперішній час українським підприємствам доводиться діяти в мінливому зовнішньому середовищі, що вимагає постійного моніторингу фінансового стану та пов'язаних з ним ризиків. У таких умовах для успішної роботи підприємствам потрібно проводити регулярний моніторинг фінансового стану, щоб своєчасно відреагувати на будь-які можливі загрози.

В умовах воєнного стану та загальної економічної кризи, викликаній війною в Україні, значна кількість підприємств зіштовхнулася з низкою серйозних викликів: руйнуванням виробничих потужностей, порушенням логістичних ланцюгів, дефіцитом робочої сили, нестабільністю валютного курсу та зниженням платоспроможного попиту. Усі ці фактори призводять до ускладнення фінансового стану та зростання ризиків у діяльності підприємств, що вимагає додаткової адаптації та гнучких управлінських рішень. Досягнення стабільного фінансового становища можливе лише за умов чіткого дотримання принципів комерційного розрахунку, основним з яких є досягнення найвищого прибутку при оптимізації витрат. Цей принцип є визначальним фактором у формуванні фінансової стійкості підприємства.

Отже, для забезпечення ефективного управління підприємством необхідно регулярно та комплексно оцінювати його фінансовий стан із застосуванням різноманітних методів, прийомів і аналітичних підходів. Сформований фінансовий стан є результатом тривалого функціонування підприємства у виробничо-господарській сфері. Тому об'єктивна оцінка його фінансового становища можлива лише на основі сукупності взаємопов'язаних показників, що в повному обсязі відображають реальний стан справ. Одним із ключових завдань управління є визначення напрямів поліпшення фінансових результатів. У зв'язку з даним питанням аналіз фінансового стану підприємств залишається надзвичайно актуальним.

Слід зазначити, що обрану тему для дослідження розкривали у наукових працях такі вчені, як: Абрамова І., Безбородова Т. В., Бержанір І. А., Білик М.Д., Близнюк О.П., Готра В. В., Громова А. Є., Дем'яненко М.Я., Животок Е. Б., Карачарова К. А., Коломієць Н.О., Крамаренко Г.О., Ладунка І. С. Отенко І. П., Павленко О.І., Панасюк Б. М., Петренко В. С., Чайка Т. Ю., Яцишишин Н. А., Яцух О. О. та інші. Саме праці цих вчених ляжуть в основу проведення нашого дослідження.

Об'єктом роботи є процес оцінки фінансового стану ТОВ «Захід-Авто».

Предметом дослідження є фінансово-економічні відносини, що виникають у ході дослідження фінансового стану аналізованого підприємства. Поглиблені дослідження здійснені за матеріалами діяльності ТОВ «Захід-Авто».

Таким чином, метою кваліфікаційної роботи виступає обґрунтування теоретичних та практичних рекомендацій щодо оцінки фінансового стану та пошук напрямів для його покращення у ТОВ «Захід-Авто».

Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі вирішувались наступні завдання:

- вивчити сутність поняття фінансового стану підприємства;
- розглянути методи та моделі для оцінки фінансового стану підприємства;
- дослідити показники фінансово-економічної діяльності ТОВ «Захід-Авто»;
- здійснити аналіз майнового стану ТОВ «Захід-Авто»;
- провести аналіз показників фінансового стану ТОВ «Захід-Авто»;
- запропонувати напрямки зміцнення фінансового стану підприємства.

Методичний інструментарій дослідження становлять наступні методи наукового пізнання: аналіз, синтез, моделювання, системний підхід, графічний метод тощо. Дослідження проводились із застосуванням діалектичного підходу до явищ, що вивчалися, згідно з яким всі сторони

життя суспільства як єдиного організму повинні розглядатись у взаємозв'язку, в процесі розвитку, відмирання старих і виникнення нових форм зв'язку. Економічні явища в даному дослідженні розглядаються у взаємозв'язку і розвитку.

Інформаційною базою дослідження слугували закони та інші нормативно-правові документи України, наукові праці та публікації вчених з проблематики дослідження, статистична інформація, а також фінансові звітні документи ТОВ «Захід-Авто» за 2022 – 2024 роки.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 95 сторінка комп'ютерного тексту, у тому числі, 23 таблиці, 11 рисунків та 4 додатки. Список використаних джерел містить 80 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Фінансовий стан підприємства: його сутність та діагностика

Фінансовий стан підприємства слугує інтегральним показником його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості, які в сукупності визначають рівень його ділової активності й надійності. Саме фінансова стабільність є фундаментом конкурентоспроможності суб'єкта господарювання, його інвестиційної привабливості та здатності до сталого партнерського співробітництва в умовах ринкового середовища.

Фінансовий стан підприємства відображає рівень його фінансової конкурентоспроможності, що включає здатність своєчасно виконувати кредитні зобов'язання, забезпечувати платоспроможність і належним чином розраховуватись із державними органами та діловими контрагентами.

Станом на сьогодні в науковому середовищі відсутній єдиний підхід до чіткого трактування поняття «фінансовий стан підприємства», оскільки більшість досліджень зосереджуються переважно на аналізі окремих його складових.

Визначення терміну «фінансовий стан підприємства» є важливим, адже без чіткого розуміння цього поняття складно правильно застосовувати його на практиці. Нормативні документи показують, що єдиного підходу до його трактування поки що не існує.

Відповідно до тлумачення, наведеного у Великому економічному словнику, фінансовий стан трактується як співвідношення активів організації та джерел їх формування – зобов'язань і власного капіталу [8].

Проте з таким підходом важко повністю погодитися, адже фінансовий стан за своєю суттю відображає структуру активів і пасивів, тоді як їх

безпосереднє порівняння характерне скоріше для побудови балансу ліквідності.

У Методичних рекомендаціях щодо аналізу фінансово-господарського стану підприємств і організацій, затверджених Державною податковою адміністрацією України, фінансовий стан (положення) трактується як багатогранне поняття, що характеризує фінансовий рейтинг підприємства, його здатність виконувати податкові та кредитні зобов'язання, і визначається за системою відповідних показників на певну дату [43].

Проте варто враховувати, що фінансовий стан не обмежується лише моментним (статичним) відображенням, адже він також відображає динамічні процеси функціонування та розвитку підприємства. Подібний підхід до тлумачення поняття зустрічається й у інших нормативних документах. Зокрема, у Положенні про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації (затвердженому спільним наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України), фінансовий стан розглядається як система показників, що дає змогу оцінити наявність, розподіл і використання ресурсів, а також визначити фактичні та перспективні можливості суб'єкта господарювання [54].

Поняття «фінансовий стан підприємства» неодноразово ставало предметом теоретичних обговорень і практичного аналізу в численних наукових дослідженнях. Далі розглянемо стислий огляд окремих підходів до його визначення.

Зокрема, І. А. Бержанір вважає, що оцінювання фінансового стану в короткостроковому періоді має базуватись переважно на показниках ліквідності та платоспроможності [4].

На думку І. М. Білогана, фінансовий стан підприємства слід розглядати як комплексну характеристику, яка формується на основі багатьох показників і відображає фінансову забезпеченість підприємства у визначений період. Така характеристика охоплює ефективність

використання фінансових ресурсів, достатність власного оборотного капіталу для своєчасного виконання фінансових зобов'язань та створення умов для стабільного ведення господарської діяльності в майбутньому[5].

Білуха М. Т. визначає фінансовий стан підприємства як сукупність активів і пасивів, що показує структуру, обсяг і розміщення фінансових ресурсів підприємства на конкретну дату [6].

На думку Н. М. Богацької, фінансовий стан підприємства є інтегрованою характеристикою, що виникає в результаті взаємозв'язку та взаємодії всіх елементів фінансових відносин у межах діяльності підприємства [7].

Волянчук В. В. трактує фінансовий стан підприємства як індикатор його фінансової конкурентоспроможності, що включає здатність до виконання кредитних і платіжних зобов'язань, а також забезпечення розрахунків з державою та діловими партнерами [13].

За визначенням Я. П. Гаврисюка, діагностика фінансового стану – це процес, що включає кількісну та якісну оцінку діяльності підприємства, зокрема рівня його платоспроможності та ліквідності. Такий аналіз не лише дозволяє виявити фінансові проблеми та причини їх виникнення, а й визначити шляхи їх усунення. Для здійснення діагностики застосовується сукупність методів і прийомів, заснованих на аналізі фінансових коефіцієнтів і показників [14].

Гангал Л. С. розглядає фінансовий стан як ключову характеристику економічної діяльності аграрного підприємства. Він є індикатором конкурентоспроможності виробника, демонструє його можливості в межах ділового партнерства та відображає рівень забезпечення економічних інтересів самого підприємства [15].

Громова А. Є. трактує фінансовий аналіз діяльності підприємства як всебічне дослідження його фінансового стану з метою оцінювання досягнутих фінансових результатів. Такий аналіз здійснюється з

використанням методів фінансового аналізу на основі даних бухгалтерської (фінансової) звітності [19].

Гуменюк О. О., у свою чергу, підкреслює, що фінансовий стан є ключовою характеристикою функціонування підприємства, яка в умовах розвитку ринкових відносин ускладнюється за змістом і формою. Це, на його думку, обумовлює необхідність багатоаспектного підходу до трактування поняття «фінансовий стан» та розроблення уніфікованої методології його визначення [20].

На думку Н. П. Дубрової, фінансовий стан підприємства відображає його спроможність до сталого функціонування та розвитку, збереження фінансової автономії, балансу між активами і пасивами, що зумовлює інвестиційну привабливість та підтримує платоспроможність суб'єкта господарювання [24].

Зазуляк Х. вважає, що на початковому етапі оцінювання фінансового стану особливо важливим є порівняння темпів зростання обороту (обсягу реалізації продукції) з темпами приросту сукупних активів. При стабільному розвитку обидва показники мають зростати пропорційно [27].

Заярна Н. М. визначає фінансовий стан підприємства як ключову характеристику його господарської діяльності за певний період, яка відображає фактичну та потенційну здатність суб'єкта господарювання забезпечувати належне фінансування операційної діяльності та здійснювати її ефективне ведення в перспективі [28].

Згідно з Н. О. Коломієць, фінансовий стан – це здатність підприємства забезпечувати фінансування власної діяльності, що визначається достатністю фінансових ресурсів, ефективністю їх використання, характером фінансових відносин із контрагентами, а також рівнем платоспроможності та фінансової стійкості [31].

За твердженням Я. В. Коренчука, фінансовий стан підприємства відображається через систему показників, що характеризують обсяги, структуру та напрямки використання фінансових ресурсів. Проведення його

оцінки є важливою умовою для ефективного управління підприємством, зокрема для обґрунтованого розміщення та раціонального використання наявних ресурсів [33].

Згідно з дослідженням І. С. Ладунки, фінансовий стан підприємства є багатокomпонентною інтегрованою характеристикою, що охоплює різноманітні показники, які відображають рівень забезпечення фінансовими ресурсами, ефективність їх використання, достатність власних оборотних коштів для вчасного виконання зобов'язань і здатність до стабільного ведення господарської діяльності у перспективі [36].

Ларка М. І. визначає фінансовий стан підприємства як характеристику, що відображає обсяг, структуру та склад активів, власного капіталу й зобов'язань, а також їх співвідношення, які зумовлюють рівень фінансової стійкості, платоспроможності та ефективності використання економічного потенціалу підприємства [37].

Мартинюк Л. А. трактує фінансовий стан як комплексну характеристику, що відображає позиції підприємства на фінансовому ринку, зокрема його кредитну та податкову спроможність. Цей стан оцінюється за допомогою сукупності показників, актуальних на певну дату [39].

У свою чергу, Н. С. Морозюк вважає аналіз фінансового стану підприємства важливим елементом системи управління в сучасних умовах господарювання. Основна мета такого аналізу – виявлення шляхів підвищення ефективності діяльності підприємства та визначення напрямів його подальшого розвитку [46].

Згідно з дослідженнями І. В. Олександренко, ефективне прийняття фінансових рішень на підприємстві неможливе без володіння достовірною інформацією про його фінансовий стан. Дані, отримані під час фінансової діагностики, з одного боку, відображають підсумки господарської діяльності підприємства, а з іншого – виявляють внутрішні резерви та можливості для подальшого розвитку [51].

Петренко В. С. наголошує, що комплексна оцінка фінансового стану дозволяє визначити економічний потенціал підприємства і встановити його конкурентну позицію на ринку. Така оцінка формує необхідну інформаційну основу для обґрунтованого прийняття управлінських, фінансових та інвестиційних рішень [53].

Слатіна К. Ю. трактує фінансовий стан підприємства як економічну категорію, що відображає фактичну й потенційну спроможність суб'єкта господарювання фінансувати поточну діяльність, забезпечувати саморозвиток і своєчасно виконувати зобов'язання перед контрагентами [68].

За словами Н. Г. Слободян, показником стійкого фінансового стану є здатність підприємства своєчасно погашати поточну заборгованість, зберігати платоспроможність навіть за несприятливих умов, нарощувати обсяги реалізації продукції та отримувати прибуток. Основою фінансової стійкості є збалансованість активів і пасивів, доходів і витрат, а також грошових потоків [69].

Вікнянська А. В. визначає фінансовий стан підприємства як характеристику, що охоплює склад і розміщення засобів, структуру джерел фінансування, швидкість обороту капіталу та здатність суб'єкта господарювання своєчасно і повністю виконувати зобов'язання [11].

Обущак Т. А. розглядає фінансовий стан підприємства як економічну категорію, що характеризує рух капіталу в процесі його обігу та здатність підприємства до саморозвитку на певну дату [50].

Данильчук І. В. трактує фінансовий стан як характеристику розміщення та використання ресурсів, яка залежить від виконання фінансового плану, ефективності залучення прибутку та оборотності виробничих і, зокрема, оборотних фондів [21].

Сенін А. С. вважає, що фінансовий стан – це економічна категорія, яка показує, як підприємство розміщує, володіє та використовує свої фінансові ресурси, а також наскільки їх вистачає у будь-який момент часу [63].

Шеремет А. Д. та Нех Д. І. визначають фінансовий стан підприємства як характеристику, що залежить від структури його активів і того, з яких джерел вони сформовані – власних або позичених коштів [49].

Безперечно, фінансовий стан підприємства не зводиться лише до окремих кількісних показників. З огляду на дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців, сутність фінансового стану розкривається як у вигляді статистичної характеристики на певний момент часу, так і через аналіз його динаміки в межах визначеного періоду діяльності підприємства.

Слід підкреслити, що аналізуючи різні підходи до визначення поняття «фінансовий стан підприємства», слід перш за все розглядати його як показник фінансової спроможності підприємства.

Найбільш комплексне визначення фінансового стану підприємства, на нашу думку, міститься у Методиці інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій [42]. Там фінансовий стан розглядається як складне поняття, що формується в результаті взаємодії всіх складових системи фінансових відносин і залежить від сукупності виробничо-господарських факторів. Він характеризується набором моделей, методів і показників, які відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства. Водночас слід відзначити, що ці показники є відносними величинами координації та розподілу, а їхні значення залежать від структури активів і пасивів, а також від ефективності використання капіталу.

Фінансовий стан підприємства є багатогранним і комплексним поняттям, яке у економічній літературі часто розглядається через низку ключових критеріїв:

- фінансова стійкість підприємства – це його здатність функціонувати та розвиватися, підтримувати баланс між своїми активами та пасивами в умовах мінливого зовнішнього та внутрішнього середовища, забезпечуючи його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах розумного рівня допустимого ризику [11];

– ліквідність – визначається як здатність підприємства своєчасно перетворювати свої активи на готівку для виконання необхідних платіжних зобов'язань. [48];

– платоспроможність – здатність виконувати свої фінансові зобов'язання та своєчасно погашати борги;

– кредитоспроможність – здатність компанії отримувати позики та своєчасно виконувати свої боргові зобов'язання, використовуючи власні кошти або інші фінансові ресурси;

– прибутковість роботи підприємства;

– оптимальність розподілу прибутку – раціональне використання прибутку після сплати податків і обов'язкових відрахувань, з урахуванням економічного стану підприємства;

– раціональне розміщення основних і оборотних коштів – зокрема придбання необхідного устаткування та усунення технологічних недоліків;

– організація фінансової функції – управління операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю підприємства із застосуванням сучасних методик фінансового менеджменту;

– наявність власних фінансових ресурсів – основних і оборотних коштів на рівні, не нижчому за мінімально необхідний для забезпечення виробничого процесу та реалізації продукції [33];

Фінансовий стан підприємства можна розглядати як складну систему, що включає низку ключових компонентів (параметрів), дослідження яких фактично становить його аналіз. На нашу думку, до найважливіших складових, які формують фінансовий стан, належать: рентабельність, ліквідність, фінансова стійкість (незалежність) і ділова активність.

Варто зазначити, що кожен із вказаних показників є самостійним економічним поняттям, що відображає окремі сторони функціонування підприємства. Кожен з елементів має власну методологію аналізу, а також набір фінансових індикаторів і чинників, які визначають його динаміку та рівень.

Разом із цим не можна вважати, що кожен із зазначених елементів діє ізольовано та не впливає на інші, оскільки між ними існує певний взаємозв'язок. Отже, можна стверджувати, що ці компоненти утворюють власну внутрішню систему зі структурованими взаємозалежностями, і в контексті фінансового стану підприємства їх доцільно розглядати як підсистеми [52].

Фінансовий стан підприємства можна охарактеризувати як комплекс взаємопов'язаних підсистем, які відображають динаміку змін у структурі активів і пасивів, зумовлену особливостями використання капіталу та впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників господарської діяльності.

Як видно з рисунку 1.1. виділяються декілька рівнів впливу ендегенних і екзогенних факторів на фінансовий стан підприємства.

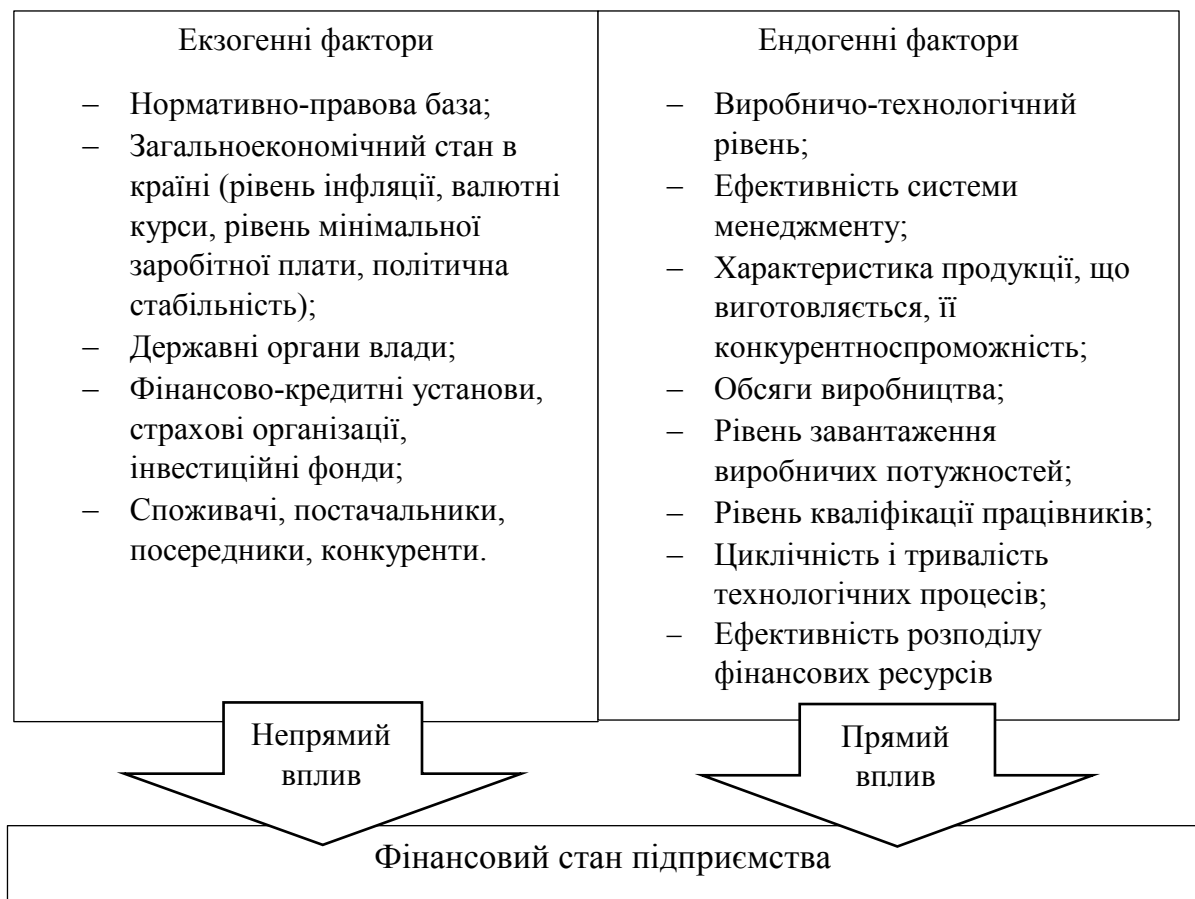

Рис.1.1 Фактори впливу на фінансовий стан підприємства [35].

Оцінка фінансового стану підприємства тісно пов'язана з низкою внутрішніх факторів, зокрема рівнем виробничо-технологічного розвитку,

ефективністю управлінської системи, характеристиками продукції та її конкурентоспроможністю, обсягами виробництва, ступенем завантаженості виробничих потужностей, кваліфікацією персоналу, тривалістю й циклічністю технологічних процесів, а також раціональністю розподілу фінансових ресурсів.

Ці чинники безпосередньо формують такі ключові характеристики, як фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність та ефективність використання капіталу. Що стосується зовнішніх умов, то вони мають опосередкований вплив на загальний фінансовий стан підприємства. Екзогенні фактори важко піддаються точній кількісній оцінці, однак вони впливають на внутрішнє середовище функціонування підприємства, змінюючи його показники, які вже безпосередньо впливають на фінансовий стан. Таким чином, зовнішній вплив здебільшого проявляється опосередковано [52].

Таким чином, після вивчення сутності терміна «фінансовий стан» та аналізу різноманітних підходів щодо його тлумачення, доцільно сформулювати ключові концептуальні засади цього поняття й запропонувати власне трактування даної економічної категорії (табл.1.2).

Таблиця 1.2

Основні положення сутності поняття «фінансовий стан»

Концептуальні основи поняття «фінансовий стан»
Фінансовий стан – міра забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами й ступінь раціональності їх розміщення.
Фінансовий стан – результат фінансово-господарської діяльності підприємства
Фінансовий стан – поняття, сутність якого проявляється як у статичі (на певний момент часу), так і в динаміці (у визначеному періоді);
Фінансовий стан – поняття, що характеризується різними складовими елементами, а не лише платоспроможністю та фінансовою стійкістю
Фінансовий стан підприємства – це комплексна характеристика діяльності підприємства і можливості забезпечувати достатній рівень фінансування фінансово-господарської діяльності та здатність ефективно здійснювати її в майбутньому

Джерело: [35].

Проблематика визначення поняття «фінансовий стан підприємства» значно поглиблює теоретичне розуміння цієї категорії, а детальний аналіз її складових засвідчує складну, системну природу поняття в контексті сучасних умов діяльності підприємств.

Ураховуючи зазначені особливості, пропонуємо розглядати фінансовий стан підприємства як багатогранну категорію, що є результатом взаємодії всіх компонентів системи фінансових відносин. Він формується під впливом комплексу виробничо-господарських чинників та відображається через систему показників, які характеризують наявність, структуру та ефективність використання фінансових ресурсів підприємства.

1.2. Методи та моделі оцінки фінансового стану підприємства

Динамічні зміни зовнішнього фінансового середовища, зокрема зростання конкурентного тиску, зумовлюють перегляд вимог до системи управління підприємством, насамперед – до фінансового управління. Одним із ключових показників ефективності цієї системи виступає стабільний фінансовий стан підприємства. Досягти його можливо шляхом оптимізації використання наявних ресурсів, зменшення залежності від зовнішнього фінансування, а також виявлення та мобілізації внутрішніх резервів, що сприятиме сталому економічному розвитку. Водночас реалізація таких заходів потребує ґрунтовного дослідження фінансового стану підприємства, тобто проведення його комплексного фінансового аналізу [20].

Методологія аналізу та оцінювання фінансового стану підприємства значною мірою визначається глибоким розумінням його змісту та природи. Комплексна оцінка фінансового стану господарюючого суб'єкта є ключовим елементом у процесі формування ефективної фінансової стратегії як на короткостроковий період, так і в контексті довгострокового розвитку підприємства.

Аналіз фінансового стану підприємства дозволяє виявити слабкі місця у фінансовій політиці, своєчасно вжити заходів для їх усунення, а також знайти можливості для покращення платоспроможності та загального фінансового стану компанії. На основі цього аналізу формуються рекомендації щодо оптимізації фінансової політики. Грамотно проведений фінансовий аналіз також сприяє коригуванню податкової, облікової, кредитної та дивідендної політик з метою підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Його роль є надзвичайно важливою, адже саме він слугує підґрунтям для формування ефективної фінансової стратегії.

Для аналізу фінансового стану підприємства використовують комплекс спеціальних показників, що відображають його спроможність самостійно забезпечувати фінансування діяльності та своєчасно виконувати фінансові зобов'язання.

Отже, фінансова оцінка виступає ключовим інструментом у формуванні та аналізі фінансової стратегії компанії. Вона дозволяє виявити загальні тенденції, оцінити співвідношення між фінансовими параметрами, здійснювати планування й прогнозування, визначати найважливіші чинники, що впливають на результати роботи, а також знаходити приховані резерви.

Одним із визначальних показників фінансового стану є фінансова стійкість, що безпосередньо впливає на стабільність функціонування підприємства. Основною метою оцінювання фінансової ситуації є визначення ключових фінансових характеристик діяльності компанії. Якість такого аналізу залежить від обраної методики, точності фінансової звітності та рівня професійної підготовки осіб, що приймають управлінські рішення у фінансовій сфері.

Фінансовий аналіз являє собою сукупність заходів, що мають на меті глибоке вивчення та оцінювання фінансово-господарської діяльності підприємства. Його головне завдання – визначити ефективність використання основних і оборотних ресурсів у процесі досягнення стратегічних цілей організації. У ході такого аналізу також встановлюються

наявні проблеми, порушення та не реалізовані можливості, які можуть бути задіяні для підвищення ефективності функціонування підприємства [46].

Фінансовий аналіз є невід'ємною частиною оцінювання фінансового стану підприємства, оскільки дозволяє отримати комплексне уявлення про його фінансову діяльність. Цей процес охоплює низку завдань, серед яких основними є [40]:

1. Аналіз ефективності використання майнового потенціалу та оборотних активів підприємства, а також визначення достатності їх обсягу для покриття поточних потреб.
2. Дослідження структури капіталу з метою оцінки ефективності використання як власних, так і позикових ресурсів, а також встановлення рівня фінансової стабільності.
3. Визначення рівня ліквідності та платоспроможності підприємства з точки зору його здатності підтримувати фінансову рівновагу.
4. Оцінка показників рентабельності й фінансової стійкості як індикаторів ефективності використання наявних ресурсів.
5. Аналіз фінансової конкурентоспроможності компанії та кількісна оцінка її можливостей у боротьбі за позиції на ринку.
6. Виявлення ключових факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства, та його всебічна оцінка.
7. Дослідження рівня ділової активності компанії та її ролі на ринку капіталу, зокрема на фондовому ринку.
8. Перевірка дотримання підприємством фінансової, розрахункової та кредитної дисципліни.

Прогнозування фінансового стану підприємства на різні періоди часу та оцінка ризику фінансової неспроможності або банкрутства є важливими елементами фінансового аналізу. У процесі такого аналізу враховуються як обсяг, так і структура активів і пасивів компанії. Оцінюються ключові показники, серед яких: стан майна, рівень ліквідності, фінансова стійкість, ділова активність, прибутковість, а також ринкова активність – зокрема для

акціонерних компаній. Перелік обраних для аналізу показників визначається поставленими цілями, доступністю інформації та галузевими особливостями підприємства [65].

Фінансовий аналіз відіграє важливу роль у формуванні фінансових планів та прогнозів розвитку підприємства. Його результати активно використовуються інвесторами та кредиторами з метою зменшення фінансових ризиків при прийнятті рішень щодо надання капіталу або встановлення рівня відсоткових ставок. Водночас фінансовий аналіз є складовою частиною загального аналізу господарської діяльності, який охоплює два основні напрями: фінансовий та управлінський аналіз [46].

Загалом можна виділити наступні категорії та їхні види фінансового аналізу підприємства [40]:

1. Залежно від організації проведення:
  - внутрішній;
  - зовнішній;
2. Залежно від обсягу дослідження:
  - тематичний;
  - повний;
3. Залежно від об'єкта фінансового аналізу:
  - аналіз окремих фінансових операцій підприємства;
  - аналіз діяльності окремих структурних одиниць та підрозділів підприємства;
  - аналіз фінансового стану підприємства в цілому;
4. Залежно від періоду проведення фінансового аналізу:
  - попередній;
  - поточний (оперативний);
  - прогнозний;
5. Залежно від регулярності проведення фінансового аналізу:
  - періодичний;
  - разовий.

Зовнішній фінансовий аналіз здійснюється на основі даних фінансової (бухгалтерської) звітності, яка, як правило, надає лише загальне уявлення про діяльність підприємства і не охоплює всіх внутрішніх аспектів його функціонування. Такий аналіз зазвичай проводять зацікавлені зовнішні суб'єкти – інвестори, партнери, державні органи тощо. Його особливістю є порівняння фінансових результатів конкретного підприємства з аналогічними показниками інших організацій [7].

На відміну від цього, внутрішній фінансовий аналіз виконується працівниками самого підприємства і спирається на більш детальну та розширену інформаційну базу, яка недоступна зовнішнім особам [10]. У цьому випадку аналіз проводиться на основі як облікових, так і оперативних даних, що дозволяє глибше вивчити фінансовий стан компанії та виявити можливості для його покращення [7].

Комплексний фінансовий аналіз передбачає всебічне вивчення фінансової діяльності підприємства, охоплюючи всі її аспекти. Такий підхід дозволяє сформувати загальну картину фінансового стану компанії та забезпечити ґрунтовну оцінку її економічної стабільності.

В той час як, тематичний фінансовий аналіз зосереджується на вивченні окремих складових фінансової діяльності. Він передбачає поглиблену оцінку конкретних напрямів, зокрема ефективності використання активів, структури джерел фінансування, платоспроможності, фінансової стійкості, оборотності дебіторської заборгованості, а також аналіз капітальної структури підприємства та інших вузькоспеціалізованих питань [10].

У процесі оцінювання фінансової діяльності підприємства загалом, предметом аналізу виступає фінансова діяльність організації в цілому – без деталізації за окремими підрозділами або структурними одиницями.

Натомість аналіз фінансових показників окремих структур або підрозділів компанії ґрунтується переважно на інформації управлінського обліку. Такий аналіз дає змогу оцінити ефективність функціонування

окремих елементів організаційної структури, наприклад, філій, відділень, складів, виробничих чи логістичних підрозділів, транспортного відділу тощо.

Окремий напрям – це аналіз індивідуальних фінансових операцій. Він охоплює вивчення конкретних процесів, таких як інвестування, фінансування окремих проектів, ефективність використання банківського кредиту або доцільність оновлення матеріально-технічної бази.

Попередній фінансовий аналіз здійснюється з метою оцінки умов проведення фінансових операцій або загальної платоспроможності підприємства ще до здійснення певних рішень – наприклад, перед оформленням кредиту.

Поточний або оперативний аналіз проводиться безпосередньо під час реалізації фінансових планів і операцій. Його завдання – забезпечити контроль за поточними результатами і виявити відхилення на короткостроковому горизонті.

Прогнозний фінансовий аналіз спрямований на визначення очікуваних змін у фінансовому стані підприємства. На основі аналізу динаміки фінансових показників формуються висновки щодо майбутньої фінансової стабільності та перспектив компанії.

Періодичний фінансовий аналіз виконується регулярно – наприклад, раз на квартал чи рік. Він дозволяє підсумувати результати діяльності за певний період і слугує базою для розробки або коригування фінансової стратегії.

Разовий фінансовий аналіз, у свою чергу, проводиться у випадках, коли виникає потреба в оцінці фінансових аспектів у зв'язку з конкретною ситуацією. Наприклад, для аналізу інвестиційного портфеля з метою виявлення найменш прибуткових або найбільш ризикових активів [10].

Підприємства, що функціонують у ринкових умовах, повинні застосовувати відповідні методики для аналізу власного фінансового стану. Це необхідно для досягнення стабільних фінансових результатів,

підтримання фінансової рівноваги, ефективного управління активами і зобов'язаннями, а також для формування позитивного ділового іміджу [36].

З метою отримання об'єктивної картини фінансового становища доцільно використовувати різноманітні підходи, методи та прийоми фінансового аналізу. Така багатостороння оцінка дозволяє здійснити повноцінне дослідження результатів діяльності підприємства за певний період, провести порівняння з попередніми роками, виявити слабкі місця у фінансовій політиці та знайти резерви для ефективнішого використання ресурсів [50].

Оцінювання фінансового стану підприємства може здійснюватися за допомогою різних аналітичних методів, які сприяють систематизації даних та виявленню взаємозв'язків між фінансовими показниками. Сукупність цих методів утворює науково обґрунтований інструментарій для аналізу фінансової діяльності.

Методи фінансового аналізу поділяють на формалізовані та неформалізовані. Неформалізовані методи ґрунтуються на логічному аналізі й охоплюють експертні оцінки, побудову сценаріїв, морфологічний аналіз, метод порівнянь, створення систем показників, а також формування аналітичних таблиць. Ці підходи не передбачають суворих математичних залежностей, натомість базуються на якісному описі процесів і явищ.

Формалізовані методи, навпаки, використовують чітко визначені математичні залежності та розрахункові алгоритми. До них належать методи абсолютних різниць, підстановок, ланцюгових підстановок, індексного аналізу, а також аналіз за допомогою відносних і відсоткових величин.

Крім того, у фінансовому аналізі розрізняють якісні та кількісні методи. Перші дозволяють робити аналітичні висновки щодо загального фінансового стану підприємства, тоді як другі надають змогу оцінити вплив окремих факторів на фінансові показники, а також здійснювати розрахунки відповідних коефіцієнтів [29].

Фінансовий аналіз ґрунтується на використанні різноманітних моделей, які допомагають впорядковувати інформацію та виявляти взаємозв'язки між

основними фінансовими показниками. Ці моделі можна умовно поділити на три основні категорії:

1. Описові моделі – орієнтовані на відображення поточного фінансового стану компанії, і базуються переважно на даних із бухгалтерської звітності. Вони охоплюють складання звітних балансів, аналіз фінансової документації за різними напрямками та обчислення фінансових коефіцієнтів [74].

2. Прогнозні (предикативні) моделі – використовуються для оцінки майбутнього фінансового становища підприємства, зокрема прибутковості та загального розвитку. Такі моделі застосовуються для визначення критичних обсягів продажу, формування прогнозованої звітності та побудови динамічних аналітичних систем, які враховують різноманітні внутрішні й зовнішні чинники [2].

3. Нормативні моделі – забезпечують можливість порівняння фактичних результатів із встановленими стандартами або нормативами. Найчастіше вони використовуються у внутрішньому контролі для оцінювання відповідності діяльності підприємства заданим критеріям у сфері витрат, виробництва тощо. Завдяки таким моделям можна виявляти відхилення від норм і встановлювати їх причини [34].

Оцінювання фінансового стану підприємства здійснюється за допомогою шести основних методів, які дозволяють комплексно дослідити його фінансову діяльність:

1. Горизонтальний (часовий) аналіз – полягає у порівнянні фінансових даних за різні часові періоди з метою виявлення змін, що відбулися протягом певного інтервалу.

2. Вертикальний (структурний) аналіз – дає змогу вивчити внутрішню структуру фінансових звітів і оцінити, наскільки окремі складові впливають на загальні результати.

3. Трендовий аналіз – передбачає аналіз змін фінансових показників у довготривалій перспективі, що дозволяє виявити закономірності їх розвитку та здійснити прогнозування на майбутнє.

4. Коефіцієнтний аналіз (аналіз відносних показників) – використовує співвідношення між різними фінансовими параметрами, зокрема з різних видів звітності, щоб проаналізувати ефективність діяльності та взаємозв'язки між показниками.

5. Порівняльний аналіз – включає співставлення фінансових результатів підприємства з аналогічними показниками інших компаній, філій чи конкурентів з метою визначення рівня конкурентоспроможності.

6. Факторний аналіз – дозволяє встановити, як окремі чинники впливають на зміну фінансових показників. Залежно від напрямку, аналіз може бути прямим (декомпозиція показника на складові частини) або зворотним (об'єднання факторів у єдиний узагальнений результат) [33].

Об'єктом фінансового аналізу виступають ресурси підприємства у фінансовій формі, процеси їх формування та напрями використання. Основною метою аналізу є встановлення реального фінансового стану підприємства та пошук шляхів підвищення ефективності управління грошовими потоками. Для реалізації цієї мети застосовується комплекс методів фінансового аналізу, що включає набір інструментів і підходів, призначених для всебічної оцінки фінансового становища суб'єкта господарювання [46].

Процедура фінансового аналізу ґрунтується на використанні різноманітних інформаційних джерел, вибір яких залежить від цілей та специфіки дослідження. Серед основних джерел варто виокремити:

- фінансову звітність (крім банківських установ та організацій бюджетної сфери);
- статистичну звітність;
- дані бухгалтерського обліку внутрішнього характеру;
- інформацію з первинних облікових документів;
- аналітичні та експертні оцінки.

Фінансовий аналіз може здійснюватися як у стислому форматі (експрес-аналіз), так і в розгорнутому вигляді з детальним опрацюванням

інформації. Крім того, у рамках аналізу можливе застосування системи показників, що дозволяють оцінити критичність структури балансу підприємства, яке наближається до стану неплатоспроможності. Цей підхід є актуальним для виявлення підприємств із загрозою банкрутства [44].

Особливе значення у фінансовому аналізі має бухгалтерський баланс, оскільки саме він відображає загальну вартість активів підприємства, залежність від зовнішніх та кредитних джерел фінансування, фінансові взаємовідносини з контрагентами, а також основні напрямки інвестування. Отже, здатність грамотно інтерпретувати дані балансу є важливою компетенцією для кожного, хто прагне досягти успіху в підприємницькій діяльності [2].

Фінансовий аналіз підприємства складається з таких етапів:

- оцінка майнового стану підприємства та динаміка його зміни;
- аналіз фінансових результатів діяльності підприємства;
- аналіз ліквідності;
- аналіз ділової активності;
- аналіз платоспроможності (фінансової стійкості);
- аналіз рентабельності.

Аналіз майнового стану підприємства дозволяє виявити як абсолютні, так і відносні зміни у структурі балансу за певний часовий проміжок, простежити напрямки їх розвитку та оцінити формування і розподіл фінансових ресурсів організації.

Для комплексної характеристики майнового стану доцільно здійснити розрахунок низки аналітичних показників, що відображають стан і динаміку виробничих потужностей підприємства, зокрема:

- коефіцієнта зносу основних засобів;
- коефіцієнта оновлення основних засобів;
- коефіцієнта вибуття основних засобів.

На основі отриманих результатів формується висновок щодо величини і структури активів, змін окремих статей балансу у порівнянні з попередніми

періодами, а також виявляються позитивні або негативні тенденції таких змін. Особливий акцент робиться на аналізі простроченої кредиторської заборгованості підприємства, її наявності та структурних особливостях [33].

Фінансові результати діяльності підприємства аналізуються шляхом вивчення змін та структури показників прибутку або збитку, що дає можливість виявити ключові чинники, які вплинули на формування чистого фінансового результату. За підсумками цього аналізу можна зробити висновок про рівень прибутковості (або збитковості) діяльності підприємства, напрямки зміни фінансових результатів у динаміці, а також про основні фактори, що визначили кінцеві показники господарської ефективності в аналізованому періоді.

Оцінка ліквідності підприємства дозволяє визначити здатність суб'єкта господарювання своєчасно погашати поточні фінансові зобов'язання. Для проведення такого аналізу використовуються основні коефіцієнти ліквідності:

- коефіцієнт загального покриття;
- коефіцієнт швидкої ліквідності;
- коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- величина чистого оборотного капіталу.

Дослідження платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства відображає структуру джерел фінансування та дозволяє оцінити рівень фінансової незалежності, а також залежність від залучених коштів.

Основними показниками платоспроможності є:

- коефіцієнт автономії (фінансової незалежності);
- коефіцієнт фінансування;
- коефіцієнт забезпеченості власними оборотними активами;
- коефіцієнт маневреності власного капіталу.

Аналіз ділової активності спрямований на визначення ефективності основної діяльності підприємства через швидкість обороту його фінансових ресурсів. Для цього обчислюють:

- коефіцієнт оборотності активів;

- коефіцієнт оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості;
- середню тривалість обороту дебіторської та кредиторської заборгованості;
- коефіцієнт оборотності матеріальних запасів;
- фондівіддачу (оборотність основних засобів);
- коефіцієнт оборотності власного капіталу.

Оцінка рентабельності підприємства дозволяє визначити результативність використання ресурсів, а також ефективність вкладених коштів. До основних показників рентабельності належать:

- рентабельність активів;
- рентабельність власного капіталу;
- рентабельність діяльності;
- рентабельність реалізованої продукції.

На основі узагальнення результатів фінансового аналізу формується висновок, що включає загальну оцінку фінансового стану підприємства, виявлені тенденції його зміни, а також рекомендації щодо доцільності подальшого функціонування, можливої реструктуризації або змін у стратегії управління [37].

У підсумку можна зазначити, що фінансовий стан підприємства – це комплексна характеристика його фінансово-господарської діяльності, яка визначає рівень економічної стабільності та здатність до розвитку. Він є результатом впливу низки внутрішніх і зовнішніх чинників, відображає якість управління фінансовими ресурсами та ефективність їх використання. Саме фінансовий стан визначає конкурентоспроможність підприємства, ступінь ризиків у партнерських взаємовідносинах і перспективи розвитку. Використання сучасних методів фінансового аналізу дозволяє сформулювати обґрунтовані висновки щодо поточного стану підприємства, приймати стратегічні управлінські рішення та планувати заходи з фінансового удосконалення.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ЗАХІД-АВТО»

2.1 Загальна характеристика фінансово-економічна діяльності підприємства

Основною метою діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Захід-Авто» є задоволення суспільних потреб в наданні послуг з вантажних перевезень і одержання на цій основі прибутку.

Діяльність товариства здійснюється згідно положень Цивільного та Господарського кодексів України, Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», а також іншим законодавством України.

Згідно класифікації видів економічної діяльності основним видом діяльності товариства є вантажний автомобільний транспорт. Товариство також займається наступними видами діяльності:

- технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів;
- неспеціалізована оптова торгівля;
- виготовлення виробів із бетону для будівництва;
- надання в оренду вантажних автомобілів.

У товаристві створено наступні органи управління:

- Загальні збори учасників товариства;
- Виконавчий орган управління.

Загальні збори учасників можуть вирішувати будь-які питання діяльності товариства. ТОВ «Захід-Авто» має одного учасника. Рішення з питань, що належать до компетенції загальних зборів учасників, приймаються таким учасником товариства одноосібно та оформляється письмовим рішенням такого учасника. У товаристві обирається одноосібний виконавчий орган – Директор, до компетенції якого

належить вирішення всіх поточних питань діяльності товариства, окрім питань, віднесених до виключної компетенції Загальних зборів.

Майно товариство становлять виробничі і невиробничі фонди, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі товариства. Майно товариства утворюється за рахунок:

- вкладів учасників до статутного капіталу товариства;
- придбаного майна;
- доходів від реалізації, робіт, послуг;
- безоплатних або благодійних внесків, пожертвувань українських та іноземних підприємств, організацій, громадян;
- інших джерел, прямо не заборонених чинним законодавством.

ТОВ «Захід-Авто» є платником податку на прибуток та платником ПДВ на загальних підставах. Статутний капітал товариства встановлює мінімальний обсяг її активів, захищає інтереси кредиторів і нараховує 110 тис. грн. ТОВ «Захід-Авто» є власником майна, отриманого за рахунок провадження своєї господарської діяльності.

Підприємство має позитивну ділову репутацію, вона постійно розширює свою конкурентоспроможність на ринку та підвищує показники ефективності та фінансові результати свого бізнесу

Функціонування будь-якого підприємства пов'язане із систематичним контролем фінансів та їх ефективного використання. Експертний аналіз фінансового стану в поєднанні з діагностикою виробничо-господарської діяльності дає підприємству змогу максимально ефективно використовувати доступні фінанси, уникати серйозні фінансові проблеми та продовжувати функціонування.

На даних фінансової звітності ТОВ «Захід-Авто» за період 2022-2024 роки ми розрахували основні фінансово-економічні показники діяльності товариства, що подані в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Захід-Авто»
за 2022-2024 років

Показники	Одиниці виміру	Роки			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
		2022	2023	2024	2022/ 2023	2024/ 2023	2022/ 2023	2024/ 2023
Чистий дохід від надання послуг	тис.грн.	18834	22393	27011	3559	4618	118,90	120,62
Собівартість наданих послуг	тис.грн.	18563	21373	25700	2810	4327,00	115,14	120,25
Середньорічна вартість основних фондів	тис.грн.	15051,65	16088,95	17353,35	1037,30	1264,40	106,89	107,86
Сума зносу	тис.грн.	21488,40	22195,20	23287,90	706,80	1092,70	103,29	104,92
Фондовіддача основних фондів	грн./грн.	1,25	1,39	1,56	0,14	0,16	111,23	111,83
Фондомісткість основних фондів	грн./грн.	0,80	0,72	0,64	-0,08	-0,08	89,90	89,42
Фондоозброєність	грн./чол.	89,59	91,94	94,31	2,34	2,37	102,62	102,58
Чистий прибуток (збиток)	тис.грн.	172,78	849,32	1081,37	676,53	232,05	491,55	127,32
Рентабельність продукції	%	0,92	3,79	4,00	2,88	0,21	413,43	105,55
Продуктивність праці	грн./чол.	112,11	127,96	146,80	15,85	18,84	114,14	114,72
Чисельність працівників	чол.	168	175	184	7	9	104,17	105,14

Примітка: розраховано автором на основі Додатків А-Б

З даних поданих у таблиці 2.1 видно, що всі фінансово-економічні показники товариства зростають.

У 2022 році показник чистого доходу від надання послуг нараховував 18 834 тис. грн., у 2023 році він зріс на 3 559 тис. грн. та дорівнював 22 393 тис. грн. У 2024 році даний показник знову зріс у 1,2 раз від попереднього року і становив 27 011 тис. грн.

Разом із зростанням чистого доходу від наданих послуг зростає і сума собівартості наданих послуг. У 2022 році вона нараховувала 18 563 тис. грн, а у 2023 році зросла на 15,14% та дорівнювала вже 21 373,00 тис. грн. У 2024 році собівартість зросла вже до 25 700 тис. грн.

Зростання вище зазначених критеріїв говорить, що підприємство збільшує свої обсяги надання транспортних послуг тим самим отримує більше прибутку, а оскільки рівень зростання собівартості менший від рівня зростання чистого доходу, то ми можемо зробити висновок, що товариство провадить правильні управлінські рішення для покращення свого становища.

Також ми можемо спостерігати зростання середньорічної вартості основних засобів. У 2022 році їх розмір становив 15 051,65 тис. грн. У 2023 році вони зросли на 6,89% від попереднього року, а у 2024 році зросли до 17 353,35 тис. грн. Зростання даного показника говорить, що протягом аналізованого періоду підприємство збільшило свій обсяг основних засобів, що в свою чергу і допомогло збільшити суму доходу.

При зростанні основних засобів відбувається і збільшення рівня їх амортизації. Якщо у 2022 році сума зносу основних засобів складала 21 488,20 тис. грн., то у 2023 році зріс на 1 092,70 тис. грн. У 2024 році даний критерій дорівнював вже 23 278,90 тис. грн.

Протягом аналізованого періоду ми можемо спостерігати збільшення фондівддачі основних засобів на підприємстві. Якщо у 2022 році цей показник дорівнював 1,25, то у 2023 році вже 1,35, а 2024 – 1,56. З цього можна зробити висновок, про зростання ефективності вкладання товариством свого капіталу у свої основні засоби.

Фондомісткість є оберненим пказником від фондівддачі. Тому якщо вище зазначений показник фондівддачі зростає, то коефіцієнт фондомісткості навпаки зменшується. У 2022 році цей показник становив 0,8, а вже у 2024 році його величина складала 0,64. Зменшення даного критерію є позитивним для фінансового стану підприємства.

Фондоозброєність протягом аналізованого періоду також зростає. У 2022 році даний критерій нараховував 89,59, а у 2024 році зріс на 5,27%. Зростання фондоозброєності також є позитивним для фінансової безпеки товариства.

Показник чистого прибутку зріс доволі вагомо. Якщо у 2022 році він дорівнював 172,8 тис. грн., то у 2023 році його обсяг збільшився майже у 5 раз, а у 2024 році зріс ще на 27,32% від попереднього року і дорівнював вже 1081,37 тис. грн.

З даних поданих в таблиці 2.1 ми можемо бачити зростання коефіцієнта рентабельності продукції. У 2022 році він становив 0,92%, а у 2023 році вагомо зріс до 3,79%. У 2024 році його ріст продовжився і сума рентабельності продукції дорівнювала вже 4,00%. Така тенденція говорить про збільшення ефективності використання ресурсів та фінансових потоків товариства. Продуктивність праці на підприємства також зростає. Якщо у 2022 році цей показник становив 112,11, то у 2023 році зріс до 127,96, а у 2024 – 146,80 відповідно. Протягом дослідженого періоду було зростання чисельності працівників на підприємстві з 168 чоловік у 2022 році до 184 чоловік у 2024 році.

Проведення аналізу структури доходів і витрат має значущу роль для підприємства, оскільки дозволяє оцінити фінансове становище компанії в поточному та майбутньому періодах. Він дає можливість виявити позитивні та негативні тенденції в доходах і витратах, ідентифікувати можливі проблеми, а також прийняти обґрунтоване рішення щодо підвищення фінансових показників.

Тому пропонуємо провести аналіз доходів та витрат ТОВ «Захід-Авто» за період 2022-2024 років.

Основною частиною доходів ТОВ «Захід-Авто», як ми можемо спостерігати із даних поданих у таблиці 2.2, виступає чистий дохід від надання послуг.

Таблиця 2.2

Аналіз структури доходів ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Показники	Роки						Відносне відхилення, %	
	2022		2023		2024			
	Тис. грн.	ПВ,%	Тис. грн.	ПВ,%	Тис. грн.	ПВ,%	2022/2023	2024/2023
Чистий дохід від надання послуг	18834,00	98,95	22393,00	99,02	27011,00	99,08	118,90	120,62
Інші операційні доходи	199,96	1,05	222,59	0,98	250,19	0,92	111,32	112,40
Доходи разом	19033,96	100,00	22615,59	100,00	27261,19	100,00	118,82	120,54

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

У 2022 році його частка у загальному обсязі доходів сягала 98,95%, а у 2023 році збільшилася до 99,02%. У 2024 році чистий дохід зріс у 1,2 рази та нараховував вже 27 011,00 тис. грн., а його частка відповідно – 99,08%.

Структуру доходів ми також можемо спостерігати на рисунку 2.1 поданого нижче.

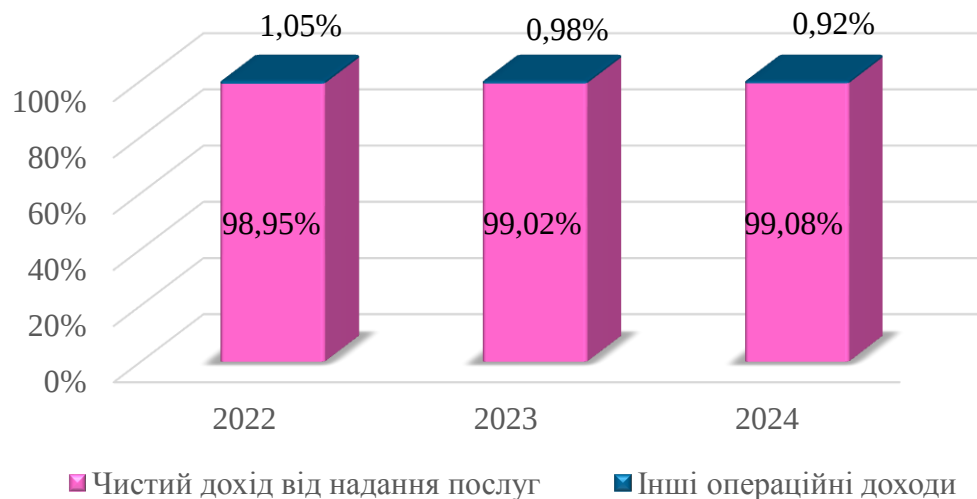

Рис. 2.1 Структура доходів ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Іншим показником, що характеризує доходи ТОВ «Захід-Авто» виступає показник інших операційних доходів, який має зростаючу динаміку протягом аналізованого періоду. Якщо у 2022 році їх питома вага становила

1,05%, то у 2023 році вона зменшилася до 0,98%. У 2024 році частка у загальній сумі доходів знову зменшилася і дорівнювала вже 0,92%.

Наступним проведемо аналіз структури витрат ТОВ «Захід-Авто» за період 2022-2024 років.

Таблиця 2.3

Аналіз структури витрат ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Показники	Роки						Відносне відхилення, %	
	2022		2023		2024			
	Тис. грн.	ПВ,%	Тис. грн.	ПВ,%	Тис. грн.	ПВ,%	2022/ 2023	2024/ 2023
Собівартість наданих послуг	18563,00	98,62	21373,00	99,04	25700,00	99,07	115,14	120,25
Інші операційні витрати	190,25	1,01	205,84	0,95	242,45	0,93	108,19	117,79
Інші витрати	70,00	0,37	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Витрати разом	18823,25	100,00	21579,84	100,00	25942,45	100,00	114,64	120,22

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

З даних представлених в таблиці 2.3 ми можемо побачити, що основну частину витрат товариства становить собівартість від надання послуг. Їх частка протягом всього аналізованого періоду становить більше 98% та постійно зростає, що ми можемо побачити на рисунку 2.2.

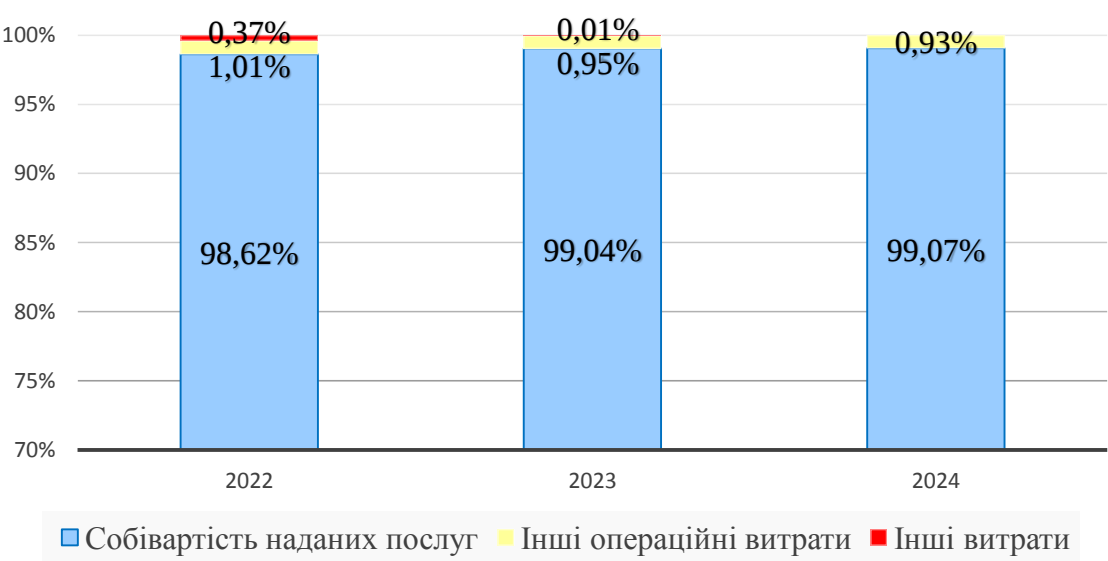

Рис. 2.2 Структура витрат ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Частка інших операційних витрат у 2022 році нараховувала 1,01% від загального обсягу витрат підприємства. У 2023 році вона зменшилася до 0,95%, а вже у 2024 році – 0,93%.

Інші витрати протягом аналізованого періоду зменшувалися так само зменшувалася і їх частка від 0,37% у 2022 році до 0% у 2024 році.

Далі проведемо аналіз динаміки фінансових результатів ТОВ «Захід-Авто» (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Аналіз фінансових результатів ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
	2022	2023	2024	2022/ 2023	2024/ 2023	2022/ 2023	2024/ 2023
Чистий дохід від надання послуг	18834,00	22393,00	27011,00	3559,00	4618,00	118,90	120,62
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	18563,00	21373,00	25700,00	2810,00	4327,00	115,14	120,25
Інші операційні доходи	199,96	222,59	250,19	22,63	27,60	111,32	112,40
Інші операційні витрати	190,25	205,84	242,45	15,59	36,61	108,19	117,79
Інші доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші витрати	70,00	1,00	0,00	-69,00	-1,00	0,00	0,00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	210,71	1035,75	1318,74	825,04	282,99	491,55	127,32
Чистий фінансовий результат: прибуток	172,78	849,32	1081,37	676,53	232,05	491,55	127,32

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Із даних які представлені в таблиці 2.4 ми можемо спостерігати вагоме зростання більшості показників.

Чистий дохід від наданих послуг протягом трьох аналізованих років має стабільну тенденцію до зростання. Якщо у 2022 році цей показник становив

18 834 тис. грн, то у 2023 році він зріс на 18,90% і нараховував вже 22 393 тис. грн. У 2024 році обсяг чистого доходу зріс ще у 1,2 рази і становив 27 011 тис. грн. Разом із чистим доходом зросла і собівартість наданих послуг із 18 563,00 тис. грн у 2022 році до 25 700,00 тис. грн. у 2024 році.

Обсяг інших операційних доходів теж мав зростаючу динаміку протягом аналізованого періоду. Якщо у 2022 році його сума дорівнювала 199,96 тис. грн. то у 2023 році цей показник зріс до 222,59 тис. грн., а у 2024 році – 250,19 тис. грн. Інші операційні витрати також зросли з 190,25 тис. грн у 2022 році до 242,45 тис. у 2024 році.

Інші витрати навпаки – мали спадаючу тенденцію. У 2022 році їх розмір складав 70,00 тис. грн., а у 2023 році зменшився до 1,00 тис. грн. У 2024 році дані витрати взагалі були відсутні.

Чистий фінансовий результат, а в нашому випадку прибуток вагомо зріс. Якщо у 2022 році його сума становила 172,78 тис. грн., то у 2023 році вона нараховувала вже 849,32 тис. грн. У 2024 році прибуток знову зріс на 27,32% та дорівнював 1 081,37 тис. грн.

Таким чином, з проведеного аналізу ми можемо зробити висновок, що ТОВ «Захід-Авто» працює досить продуктивно, а тенденція до зростання більшості фінансових показників підтверджує ефективність діяльності компанії та перспективи подальшого зростання продажів.

2.2. Аналіз майнового стану підприємства

Одним із основних факторів, що характеризують фінансовий стан підприємства є структура валюти балансу. Капітал представляє собою фінансовий і матеріально-технічний комплекс, який залучається у виробничу і невиробничу діяльність компанії. Аналіз капіталу служить основним чинником визначення фінансового становища підприємства і перспективи реалізації виробничої та господарської діяльності. Це також змінює рівень

капіталоємності виробництва, а також ступінь фінансової незалежності та фінансової дисципліни в компанії.

Тому, для проведення дослідження фінансового стану ТОВ «Захід-Авто» пропонуємо провести аналіз динаміки його майна за період 2022-2024 роки (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка майна ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення, %	
	тис. грн.	ПВ, %	тис. грн.	ПВ, %	Тис. грн.	ПВ, %	2022/2023	2024/2023
Необоротні активи в т.ч.:	16934,79	55,69	19505,86	55,58	23325,37	58,65	115,18	119,58
Нематеріальні активи	68,33	0,22	65,06	0,19	237,47	0,60	95,21	365,00
Незавершені капітальні інвестиції	1426,36	4,69	2703,00	7,70	5119,00	12,87	189,50	189,38
Основні засоби	15440,10	50,78	16737,80	47,69	17968,90	45,18	108,40	107,36
Оборотні активи, в т.ч.:	13473,23	44,31	15590,12	44,42	16443,91	41,35	115,71	105,48
Запаси	4692,00	15,43	5913,00	16,85	4860,00	12,22	126,02	82,19
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	3722,00	12,24	5515,40	15,72	4037,00	10,15	148,18	73,20
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	0,00	0,00	30,00	0,09	94,00	0,24	-	313,33
Інша поточна дебіторська заборгованість	1141,80	3,75	1904,00	5,43	3841,57	9,66	166,75	201,76
Гроші та їх еквіваленти	3437,43	11,30	1347,72	3,84	2531,34	6,37	39,21	187,82
Інші оборотні активи	480,00	1,58	880,00	2,51	1080,00	2,72	183,33	122,73
Майно разом	30408,02	100,0	35095,98	100,0	39769,28	100,0	115,42	113,32

Примітка: розраховано автором на основі Додатків А-Б

З поданої вище таблиці 2.5 ми бачимо, що протягом всього аналізованого періоду більшу частину майна товариства становлять необоротні активи. У 2022 році їх сума нараховувала 16 934,79 тис. грн., а їх частка дорівнювала 55,69% від загального обсягу майна підприємства.

У 2023 році розмір необоротних активів зріс до на 15,18% від показника попереднього року, а його питома вага несуттєво зменшилася до 55,58%. У 2024 році обсяг необоротних активів зріс ще, та становив вже 23 325,37 тис. грн., що майже у 1,2 рази більше від критерію попереднього року. Розмір частки у цьому році становив вже 58,65% від загальної суми майна товариства.

Структуру майна ми можемо побачити на рисунку 2.3.

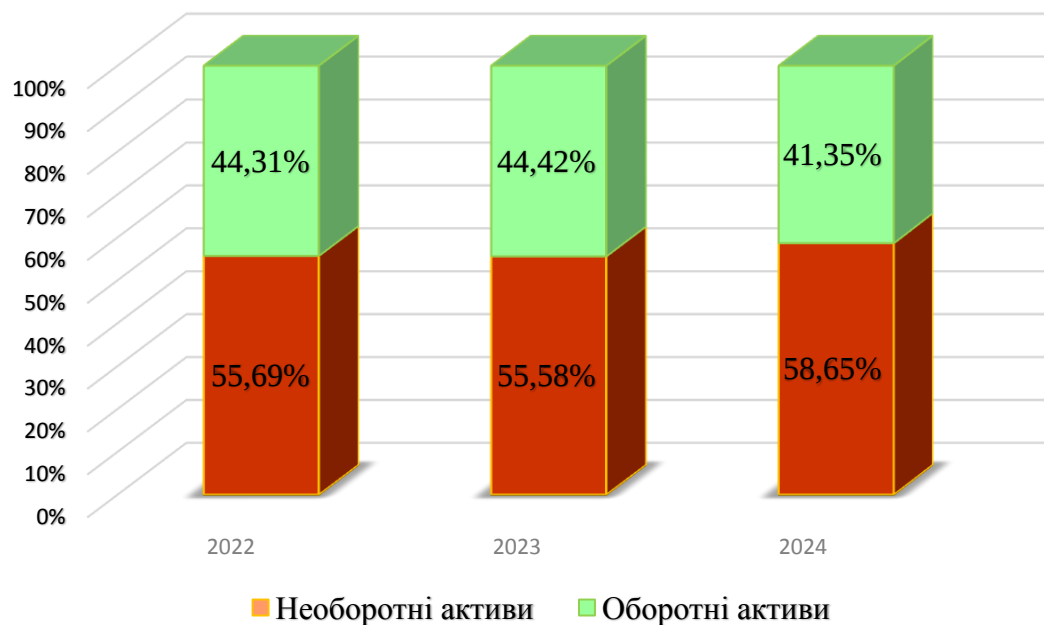

Рис. 2.3. Склад майна ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Необоротні активи в свою чергу включають: нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції та основні засоби.

Найменшу частку у даній структурі займають нематеріальні активи. Як видно з даних поданих у таблиці 2.5 динаміка нематеріальних активів нерівномірна. Якщо у 2022 році їх сума становила 68,33 тис. грн., а питома вага складала 0,22%, то у 2023 році вона зменшилася до 65,06 тис. грн. та

0,19% відповідно. У 2024 році розмір нематеріальних активів різко зріс у 3,7 рази та нараховував вже 237,47 тис. грн., а його питома вага дорівнювала 0,60% від загального обсягу майна товариства.

Наступними йдуть незавершені капітальні інвестиції. Протягом трьох аналізованих нами років їх розмір постійно зростає. У 2022 році сума незавершених капітальних інвестицій нараховувала 1 426,36 тис. грн, а їх частка становила 4,69%. У 2023 році даний показник зріс на 89,5% від попереднього року і становив вже 2 703,00 тис. грн., а питома вага – 7,70%. У 2024 році збільшення продовжилося і даний критерій налічував вже 5 119,00 тис. грн., а його частка вже становила 12,87%.

Найбільшу частку в структурі необоротних активів займають основні засоби. Які маю зростаючу тенденцію протягом 2022-2024 років. У 2022 році обсяг основних засобів складав 15 440,10 тис. грн., а його питома вага - 50,78%. У 2023 році цей показник зріс на 1 297,7 тис. грн. та дорівнював вже 16 737,80 тис. грн., але його частка зменшилася до 47,69%. У 2024 році сума основних засобів зросла ще на 7,36% і нараховувала 17 968,90 тис. грн.. а питома вага зменшилася ще на 2,51%.

Ще однією важливою ланкою у структурі майна ТОВ «Захід-Авто» є оборотні активи, які також зростають. У 2022 році розмір оборотних активів дорівнював 13 473,23 тис. грн., а частка у загальному складі майна підприємства дорівнювала 44,31%. У 2023 році даний показник зріс на 15,71% та налічував 15 590,12 тис. грн., а його частка в свою чергу – 44,42%. У 2024 році сума оборотних активів становила 17 243,91 тис., що на 1 653,79 тис. грн. більше від попереднього 2023 року. Питома вага у цей рік зменшилася до 41,35%.

Оборотні активи складаються з наступних частин:

- запаси;
- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги;
- інша поточна дебіторська заборгованість;
- гроші та їх еквіваленти;

– інші оборотні активи.

Запаси протягом 2022-2024 років мали нерівномірну тенденцію. Якщо у 2022 році вони становили 4 692,00 тис. грн, то у 2023 році їх сума зросла до 5 913,00 тис. грн., тобто майже у 1,3 рази. У 2024 році розмір запасів скоротився на 1 053 тис. грн. Частка запасів у загальній структурі майна товариства мала аналогічну динаміку, тобто збільшення у 2022 році з 15,43% до 16,85% у 2023 році та різкий спад у 2024 році до 12,22%.

Дебіторська заборгованість мала схожу динаміку як вище проаналізований показник. У 2022 році розмір дебіторської заборгованості ТОВ «Захід-Авто» становила 3 722,00 тис. грн., а її питома вага – 12,24%. У 2023 році відбулося зростання даного показника майже у 1,5 рази, таким чином, він налічував вже 5 515,40 тис. грн. тим самим збільшивши і свою частку до 15,72%. У 2024 році ж дебіторська заборгованість зменшилася на 12,3% та складала 4 837,00 тис. грн., а питома вага – 10,15% відповідно.

Інша поточна заборгованість мала зростаючу динаміку протягом всіх трьох аналізованих роках. Якщо у 2022 році її сума становила 1 141,80 тис. грн., а частка – 3,75%, то у 2023 році вже 1 904,00 тис. грн. і 5,43% відповідно. У 2024 році цей критерій збільшився у 2 рази та нараховував 3 841,57 тис. грн. та займав вже 9,66% від загального розміру майна товариства.

Динаміка такого показника як гроші та їх еквіваленти була нерівномірною і в загальному спадаючою. Якщо у 2022 році їх розмір складав 3 437,43 тис. грн. то у 2024 році зменшився у 1,4 рази і нараховував вже 2 531,34 тис. грн., так само як і зменшився рівень їх частки з 11,30% до 6,37%.

Інші оборотні активи навпаки мали стабільну зростаючу динаміку. У 2022 році їх сума нараховувала 480,00 тис. грн., а у 2024 році вже 1 080,00 тис. грн. разом із цим зростала й їх частка в загальній сумі майна товариства із 1,58% у 2022 році до 2,72% у 2024 році.

Таким чином, ми бачимо, що майно ТОВ «Захід-Авто» постійно зростає від 30 408,00 тис. грн у 2022 році до 39 769,28 тис. грн. у 2024 році, що у свою чергу говорить про розвиток та зростання підприємства.

Наступним кроком здійснення аналізу фінансового стану ТОВ «Захід-Авто» проведемо дослідження структури джерел формування капіталу за період 2022-2024 роки (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Джерела формування капіталу ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Показники	2022		2023		2024		Відносне відхилення, %	
	Тис. грн.	ПВ, %	Тис. грн.	ПВ, %	Тис. грн.	ПВ, %	2022/2023	2024/2023
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Власний капітал, в т.ч.:	18072,78	59,36	18122,10	51,64	19203,46	48,29	100,27	105,97
Зареєстрований (пайовий) капітал	110,00	0,36	110,00	0,31	110,00	0,28	100,00	100,00
Резервний капітал	111,00	0,36	111,00	0,32	111,00	0,28	100,00	100,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	17851,78	58,63	17901,10	51,01	18982,46	47,73	100,28	106,04
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, в т.ч.:	3269,98	10,74	5848,92	16,67	5828,25	14,66	178,87	99,65
Довгострокові кредити банків	3269,98	10,74	5848,92	16,67	5828,25	14,66	178,87	99,65
Довгострокові кредити банків	3269,98	10,74	5848,92	16,67	5828,25	14,66	178,87	99,65
Поточні зобов'язання, в т.ч.:	9103,19	29,90	11124,96	31,70	14737,57	37,06	122,21	132,47
Короткострокові кредити банків	844,01	2,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	203,44	0,67	227,15	0,65	4294,71	10,80	111,65	1890,6
товари, роботи, послуги	187,00	0,61	131,00	0,37	158,00	0,40	70,05	120,61
розрахунками з бюджетом	58,06	0,19	806,50	2,30	726,00	1,83	1389,08	90,02
у тому числі з податку на прибуток	37,93	0,12	186,44	0,53	237,37	0,60	491,52	127,32

Продовження табл. 2.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
розрахунками зі страхування	543,00	1,78	632,00	1,80	342,00	0,86	116,39	54,11
за одержаними авансами	2210,75	7,26	4995,00	14,23	6482,00	16,30	225,94	129,77
Інші поточні зобов'язання	5019,00	16,48	4333,31	12,35	2734,86	6,88	86,34	63,11
Капітал разом	30445,95	100,00	35095,98	100,00	39769,28	100,00	115,27	113,32

Примітка: розраховано автором на основі Додатків А-Б

Власний капітал виступає основним джерелом формування капіталу підприємства. Як видно із даних таблиці 2.6 протягом аналізованого періоду власний капітал зростає. У 2022 році він складав 18 072,78 тис. грн, а його частка у загальному обсязі капіталу товариства нараховує 59,36%. У 2023 році сума власного капіталу зросла всього на 49,3 тис. грн., а питома вага цього показника навпаки зменшилася до 51,44%. У 2024 році власний капітал зріс на 5,97% та дорівнював 19 203,46 тис. грн. в той самий час його частка у загальному розмірі зменшилася до 48,29%.

Структуру аналізованих джерел формування капіталу товариства ми також можемо побачити на рисунку 2.4.

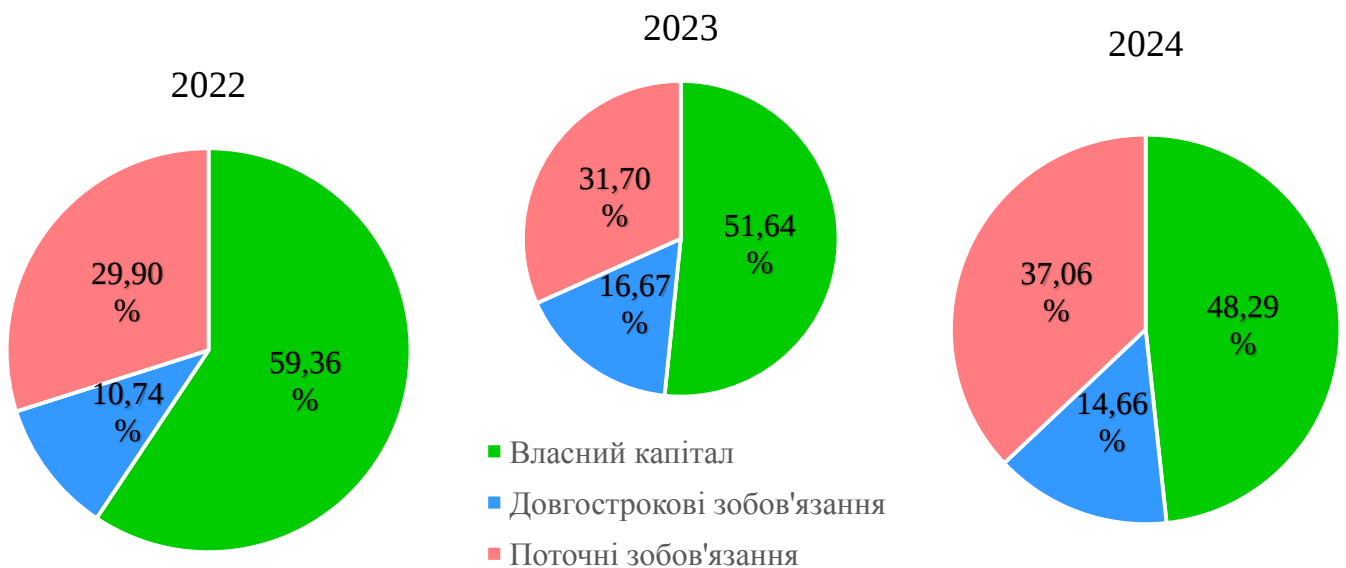

Рис. 2.4. Структура джерел формування капіталу ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

У склад власного капіталу входять такі критерії: зареєстрований (пайовий) капітал, резервний капітал та нерозподілений прибуток (непокритий збиток). Зареєстрований капітал ТОВ «Захід-Авто» протягом 2022-2024 років не змінився та дорівнював 110,00 тис. грн., а його частка у структурі капіталу зменшувалася від 0,36% у 2022 році до 0,28% у 2024 році. Так само стабільним протягом аналізованого періоду залишався і резервний капітал у сумі 111,00 тис. грн., а його частка мала аналогічну динаміку як і попередній показник. Основна частка власного капіталу припадає на нерозподілений прибуток, який зростає протягом трьох років. У 2022 році він становив 17 851,78 тис. грн, а вже у 2023 році зріс до 17 901,10 тис. грн. У 2024 році його розмір зріс ще на 6,4% та нараховував вже 18 982,46 тис. грн.

Наступним у структурі капіталу підприємства виступають довгострокові зобов'язання. Основним довгостроковим зобов'язанням ТОВ «Захід-Авто» виступають довгострокові кредити у банку. Протягом 2022-2024 років вони мають нерівномірну динаміку. У 2022 році їх розмір складав 3 269,98 тис. грн, а питома вага 10,74%. У 2023 році сума даного показника зросла майже у 1,8 рази, так само зросла і його частка до 16,67%. У 2024 році сума довгострокових кредитів у банках зменшилася нараховував вже 5 828,24 тис. грн. Розмір питомої ваги цього року становив вже 14,66%.

Наступними ми розглянемо поточні зобов'язання товариства. У 2022 році їх розмір становив 9 103,19 тис. грн., а частка в свою чергу 29,90%. У 2023 році їх сума зросла у 1,2 та нараховувала 11 124,96 тис. грн. Разом з цим зросла і питома вага до 31,70%. У 2024 році данні зобов'язання зросли ще на 32,47%, а частка збільшилася до 37,06%.

Поточні зобов'язання складаються із:

- короткострокові кредити у банках;
- поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями, товари, роботи послуги, розрахунки з бюджетом (у тому числі з податку на додану вартість). розрахунки зі страхування, за одержаними авансами;

– інші поточні зобов'язання.

Короткострокові кредити банків підприємство мало лише у 2022 році у розмірі 844,01 тис. грн. Поточна кредиторська заборгованість по довгостроковим зобов'язанням зростає. У 2022 році її сума дорівнювала 203,44 тис. грн., а у 2023 році зросла на 11,65% і нараховувала 227,15 тис. грн. У 2024 році її розмір зріс у 18 разів. Частка даного показника є невагомою та нерівномірною у 2022 році – 0,67%, у 2023 – 0,65%, а у 2024 році – 10,80%.

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги у 2022 році становила 187,00 тис. грн. У 2022 році ця сума зменшилася до 131,00 тис. грн., та вже у 2024 році зросла на 20,61% та становила 158,00 тис. грн. Таку саму динаміку мала і її питома вага - 0,61% у 2022 році, зменшення у 2023 році до 0,37% та невагоме зростання у 2024 році до 0,40%. Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом також постійно зростала. Якщо у 2022 році їх сума становила 58,06 тис. грн., то у 2024 році вона нараховувала вже 726,00 тис. грн., а її частка зросла від 0,19% до 1,83% від загального розміру капіталу підприємства. Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування навпаки зменшилася від 543 тис. грн. у 2022 році до 342 тис. грн. у 2024 році.

Найбільшу поточну кредиторську заборгованість товариство має за одержаними авансами. У 2022 році її сума дорівнювала 2 210,75 тис. грн., а питома вага 7,26%. У 2023 році розмір цього показника збільшився в 2,3 рази та дорівнював 4 995,00 тис. грн. та 14,23% питома вага відповідно. У 2024 році ми може знову спостерігати зростання до 6 482,00 тис. грн. та 16,30% питокої ваги. Інші поточні зобов'язання навпаки мали спадаючу динаміку. У 2022 році їх обсяг складав 5 019,00 тис. грн., а вже у 2023 році зменшився на 685,69 тис. грн. та нараховував 4 333,31 тис. грн. У 2024 році розмір даного показника зменшився ще 36,89% та дорівнював 2 734,86 тис. грн. Разом з цим і зменшилася частка у загальній сумі капіталу підприємства від 16,48% у 2022 році до 6,88% у 2024 році.

2.3. Аналіз відносних показників фінансового стану підприємства

Аналіз ліквідності підприємства є одним із головних компонентів фінансового аналізу, що дозволяє мати загальне виявлення стану ліквідності підприємства. Він надає інформацію про рівень платоспроможності та короткострокову ліквідність підприємства, а також дозволяє порівнювати фінансовий стан підприємства з іншими компаніями в галузевій чи географічній площині. Аналіз ліквідності підприємства змінює важливу роль у прогнозуванні майбутніх тенденцій і розробці стратегій, спрямованих на підвищення фінансової стійкості. Він також використовується для оцінки фінансових ризиків та оцінки фінансової дисципліни компанії.

Пропонуємо провести аналіз ліквідності балансу. Для цього його показники групують наступним чином: активи – по мірі зменшення ліквідності, а пасиви – за збільшенням строку їх погашення (табл. 2.7).

Відповідно до ступеня ліквідності активи поділяються на:

1. Найбільш ліквідні активи (A1)
2. Середньоліквідні активи (A2)
3. Низьколіквідні активи (A3)
4. Важколіквідні активи (A4)

Пасиви балансу залежно від строку покриття заборгованостей групують:

1. Поточні зобов'язання за розрахунками (П1)
2. Короткострокові кредити банків і позики (П2)
3. Довгострокові зобов'язання (П3)
4. Постійні пасиви (П4)

Проаналізувавши дані які відображенні в таблиці 2.7, ми можемо зробити висновок, що на підприємстві в 2024 році, порівняно з 2022 роком, більшість груп активів зросла, крім активів, що є низьколіквідними, які за період зменшилися на 906,09 тис. грн.

Якщо брати до уваги пасиви по мірі терміновості їх погашення, то ми бачимо постійне зростання таких груп як: поточні зобов'язання за

розрахунками та постійні пасиви. Група короткострокових кредитів банків та позик у 2023 році зросла, а у 2024 році зменшилася на 1 205,06 тис. грн., порівняно з попереднім роком.

Таблиця 2.7

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Активи	2022	2023	2024	Пасиви	2022	2023	2024
A1	3437,43	1347,72	2531,34	П1	3202,25	6791,65	12002,71
A2	4863,80	7449,40	7972,57	П2	5863,01	4333,31	2734,86
A3	5172,00	6793,00	5940,00	П3	3269,98	5848,92	5828,25
A4	16934,79	19505,86	23325,37	П4	18072,78	18122,10	19203,46
Баланс	30408,02	35095,98	39769,28	Баланс	30408,02	35095,98	39769,28

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Довгострокові зобов'язання у 2024 році вагомо зросли порівняно з 2022 роком.

Ліквідність балансу підприємства забезпечується при умові присутності ліквідних активів. Щоб бути абсолютно ліквідним підприємством потрібно, щоб його баланс відповідав наступним чотирьом рівнянням:

$$A1 > P1, A2 > P2, A3 > P3, A4 < P4. \quad (2.1)$$

Для визначення тенденції в структурі балансу та його ліквідності, варто оцінити співвідношення даних груп активів та пасивів.

2022 рік: $A1 > P1, A2 < P2, A3 > P3, A4 < P4$.

2023 рік: $A1 < P1, A2 > P2, A3 > P3, A4 > P4$.

2024 рік: $A1 < P1, A2 > P2, A3 > P3, A4 > P4$.

Як бачимо протягом трьох років тенденція не є однаковою, а те що не всі нерівності відповідають правилу говорить, що ліквідність балансу товариства є не високою.

Тому пропонуємо проаналізувати показники ліквідності ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки, розрахунки яких представлені у таблиці 2.8.

Як ми можемо побачити динаміка показника абсолютної ліквідності має досить нерівномірну динаміку (Рис.2.5) . У 2022 році він нараховував 0,38, а у 2023 році зменшився на 0,26 і дорівнював 0,12. Та вже у 2024 році даний коефіцієнт зріс до 0,17. Оскільки, його нормативним значенням є 0,2-0,3, то

ми можемо стверджувати, що у 2024 році товариство не має можливості повністю негайно оплатити свої зобов'язання.

Таблиця 2.8

Аналіз коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн		Відносне, %	
	2022	2023	2024	2022/ 2023	2024/ 2023	2022/ 2023	2024/ 2023
Вихідні дані, тис. грн.							
Поточні зобов'язання	9065,26	11124,96	14737,57	2059,70	3612,61	122,72	132,47
Грошові кошти та їх еквіваленти	3437,43	1347,72	2531,34	-2089,71	1183,62	39,21	187,82
Дебіторська заборгованість	4863,80	7449,40	7972,57	2585,60	523,17	153,16	107,02
Оборотні активи	13473,23	15590,12	16443,91	2116,89	853,79	115,71	105,48
Необоротні активи	16934,79	19505,86	23325,37	2571,07	3819,51	115,18	119,58
Активи	30408,02	35095,98	39769,28	4687,96	4673,31	115,42	113,32
Кредиторська заборгованість	4046,26	6791,65	12002,71	2745,39	5211,06	167,85	176,73
Коефіцієнти							
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,38	0,12	0,17	-0,26	0,05	31,95	141,78
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,92	0,79	0,71	-0,12	-0,08	86,35	90,13
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,49	1,40	1,12	-0,08	-0,29	94,29	79,62
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	0,83	0,91	1,51	0,08	0,59	109,59	165,13
Коефіцієнт мобільності активів	0,44	0,44	0,41	0,00	-0,03	100,26	93,08
Коефіцієнт співвідношення активів	0,80	0,80	0,70	0,00	-0,09	100,46	88,20

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Коефіцієнт термінової ліквідності має досить високі значення. У 2022 році він становив 0,92, а у 2023 році зменшився на 0,12 одиниць. У 2024 році він зріс до 0,71, що входить до діапазону нормативних значень (0,7-0,8), тобто підприємство зможе покрити свої поточні зобов'язання, за рахунок

використання грошових коштів і їх еквівалентів та при поверненні всієї суми дебіторської заборгованості. (рис. 2.5).

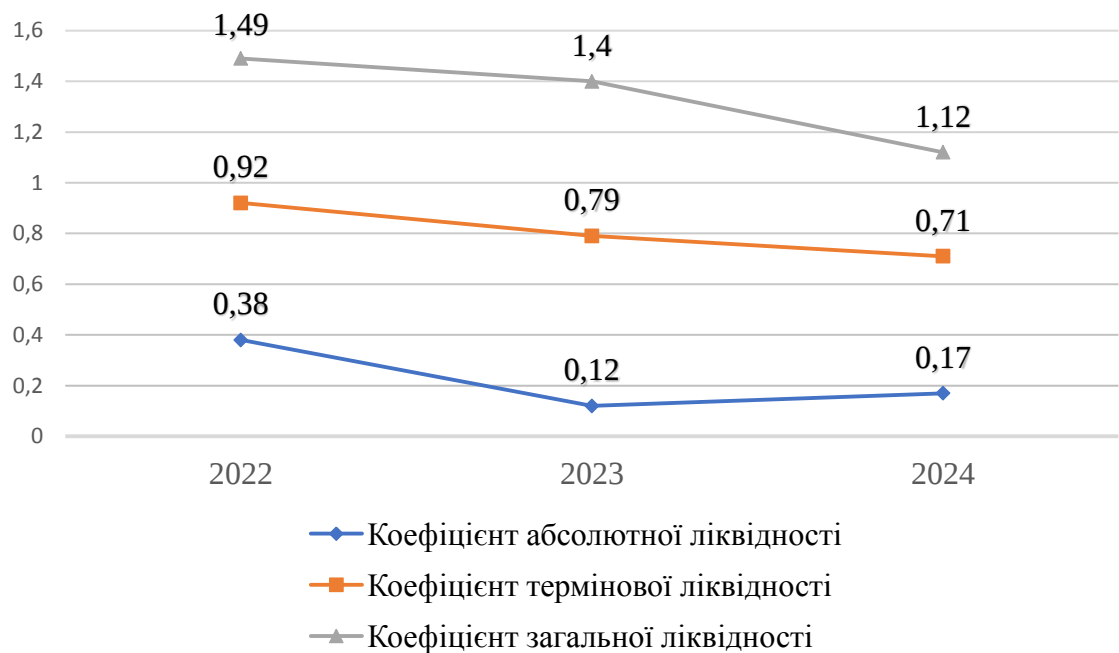

Рис. 2.5. Аналіз коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Коефіцієнт загальної ліквідності протягом 2022-2024 років постійно знижується. У 2022 році він становив 1,49, а вже у 2024 році – 1,12 (рис. 2.5). Нормативне значення даного показника становить 2-2,5. З цього випливає, що цей коефіцієнт не дотягує до норми тим самим говорить, що товариство не здатне повністю покрити всі свої заборгованості за рахунок оборотних активів на даний момент.

Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованостей має зростаючу динаміку, що відображено в таблиці 2.8. У 2022 році він становив 0,83. У 2023 році збільшився на 0,08 одиниць та склав 0,91, а вже у 2024 році зріс до 1,51, тобто, на 1 гривню дебіторської припадає 1 гривню та 51 коп. кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт мобільності активів теж зменшується протягом аналізованого періоду, хоч і невагомо. Якщо у 2022 році він становив 0,44, то у 2024 році – 0,41.

Коефіцієнт співвідношення активів протягом трьох років в загальному зменшується. Якщо у 2022 році на 1 грн. необоротних активів припадало 0,80 грн. оборотних активів, то у 2024 році вже 0,70 грн. Дана ситуація свідчить про те, що підприємство не вдається ефективно використовувати свої активи для генерації прибутку. Це може бути викликано недооптимізацією виробничих процесів чи неефективним управлінням ресурсами.

Аналіз показників ділової активності підприємства для оцінки фінансового стану та поточних економічних умов, а також прогнозування майбутніх трендів ринку. Він також використовується для порівняння з конкурентами, для підвищення рентабельності та максимізації доходів. Аналіз дозволяє також оцінити фінансове становище компанії та забезпечити фінансові ризики.

Тому визначимо ефективність використання фінансових ресурсів на підприємстві, використовуючи показники ділової активності (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Аналіз показників ділової активності ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн.		Відносне, %	
	2022	2023	2024	2022/ 2023	2024/ 2023	2022/ 2023	2024/ 2023
1	2	3	4	5	6	7	8
Вихідні дані, тис. грн.							
Чистий дохід від надання послуг	18834,00	22393,00	27011,00	3559,00	4618,00	118,90	120,62
Капітал	30408,02	35095,98	39769,28	4687,96	4673,31	115,42	113,32
Власний капітал	18072,78	18122,10	19203,46	49,31	1081,37	100,27	105,97
Запаси	4692,00	5913,00	4860,00	1221,00	-1053,00	126,02	82,19
Дебіторська заборгованість	4863,80	7449,40	7972,57	2585,60	523,17	153,16	107,02
Кредиторська заборгованість	4046,26	6791,65	12002,71	2745,39	5211,06	167,85	176,73

Продовження табл. 2.9

1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнти							
Коефіцієнт оборотності капіталу	0,62	0,64	0,68	0,02	0,04	103,02	106,45
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,04	1,24	1,41	0,19	0,17	118,57	113,83
Коефіцієнт оборотності запасів	4,01	3,79	5,56	-0,23	1,77	94,35	146,76
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,87	3,01	3,39	-0,87	0,38	77,63	112,71
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	4,65	3,30	2,25	-1,36	-1,05	70,84	68,25

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Показник оборотності власного капіталу інакше динаміку. У 2022 році він дорівнював 1,04, а у 2023 році зріс до 1,24 одиниць, що на 0,19 більше від попереднього року. У 2024 році цей коефіцієнт невагомо зменшився на 0,17 пункт та склав 1,41 одиниць. Це означає, що у 2024 році за допомогою 1 грн. власного капіталу було реалізовано продукції та надано послуг на суму 1,41 грн (рис. 2.6).

Динаміка коефіцієнта оборотності запасів протягом трьох аналізованих років була досить нерівномірною. Якщо у 2022 році його значення становило 4,01, то у 2023 році зменшилося на 0,23 одиниці та нарахувало вже 3,79 зріс. У 2024 році даний коефіцієнт зріс на 46,76% та склав 5,56 одиниць. Це говорить про збільшення ефективності управління запасами на підприємстві.

Показник оборотності дебіторської заборгованості в 2022 році склав 3,87. У 2023 році значення даного коефіцієнта зменшилося на 0,87 та дорівнювало 3,01. Та у 2024 році його розмір зріс до 3,39 оборотів. Така нерівномірна тенденція говорить про неефективне управління дебіторською заборгованістю.

Оборотність кредиторської заборгованості має постійний спад. Якщо у 2022 році значення цього показника дорівнювало 4,65, то у 2024 році він становив вже 2,25 оборотів.

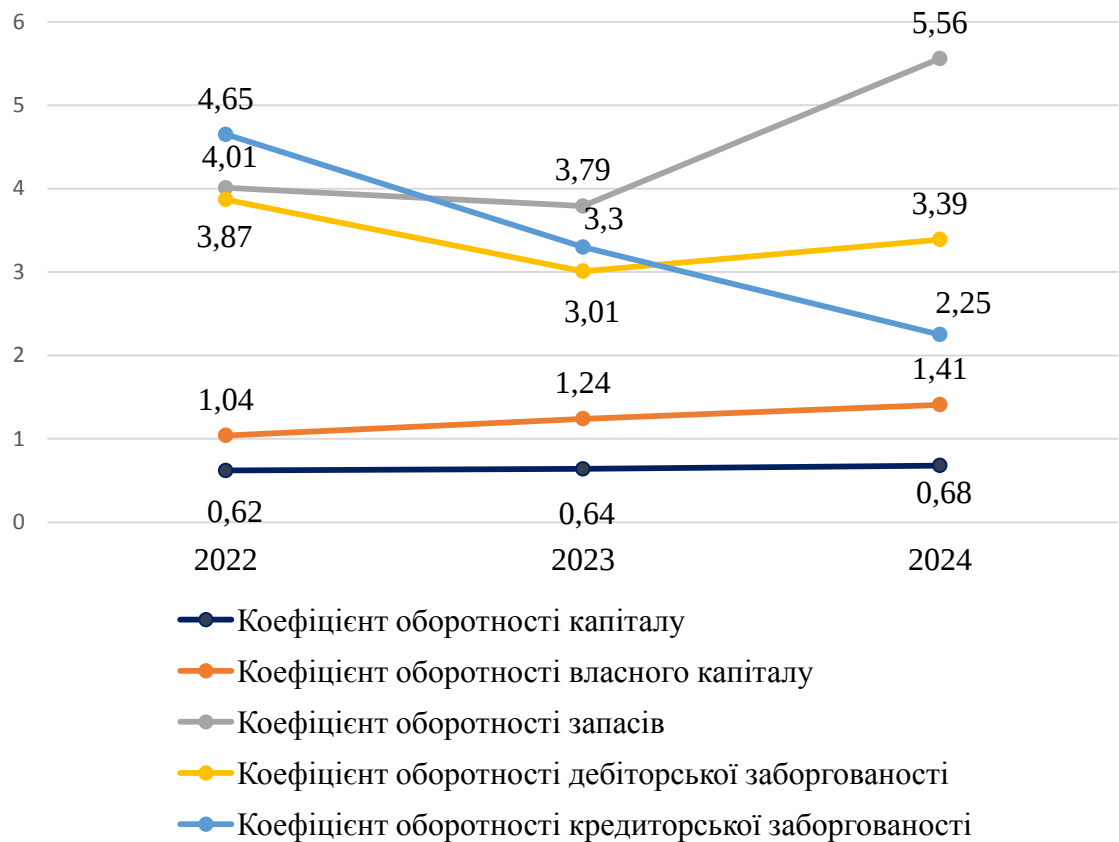

Рис. 2.6. Аналіз показників ділової активності ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Одною із складових фінансового стану підприємства є фінансова стабільність. Аналіз показників фінансової стійкості дозволяє ефективно оцінювати та контролювати фінансові ризики, таким чином забезпечуючи довгострокову фінансову стійкість підприємства. Це не лише забезпечує стабільну роботу підприємства, але і дозволяє проводити профілактику фінансових проблем, дозволяючи прийняти рішення управлінських рішень, таким чином гарантуючи довгострокову фінансову стабільність.

Показники фінансової стійкості підприємства допомагають оцінити загальний фінансовий стан підприємства (табл. 2.10).

Розглянувши дані наведені у таблиці 2.10 ми бачимо, що більшість коефіцієнтів фінансової стійкості зменшуються.

Таблиця 2.10

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Захід-Авто» за
2022-2024 роки

Показники	Роки			Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн		Відносне, %	
	2022	2023	2024	2022/ 2023	2024/ 2023	2022/ 2023	2024/ 2023
Вихідні дані, тис. грн.							
Власний капітал	18072,78	18122,10	19203,46	49,31	1081,37	100,27	105,97
Майно	30408,02	35095,98	39769,28	4687,96	4673,31	115,42	113,32
Позичковий капітал	12335,24	16973,88	20565,82	4638,64	3591,94	137,60	121,16
Оборотні активи	13473,23	15590,12	16443,91	2116,89	853,79	115,71	105,48
Основні засоби	15440,10	16737,80	17968,90	1297,70	1231,10	108,40	107,36
Коефіцієнти							
Коефіцієнт автономії	0,59	0,52	0,48	-0,08	-0,03	86,88	93,51
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,41	0,48	0,52	0,08	0,03	119,22	106,92
Коефіцієнт фінансування	1,47	1,07	0,93	-0,40	-0,13	72,87	87,46
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,70	0,68	0,63	-0,02	-0,05	97,31	92,15
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,15	0,08	0,06	-0,07	-0,01	52,44	84,16
Коефіцієнт інвестування	1,26	1,23	1,07	-0,03	-0,16	97,51	87,33
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,15	0,24	0,23	0,09	-0,01	159,26	95,42

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Значення коефіцієнта автономії у 2022 році становив 0,59, а у 2023 році він знизився на 0,08 пунктів та дорівнював 0,52 одиниці. У 2024 році його

рівень знову зменшилося на 0,03 пункти. Це говорить, що підприємство має залежність від позикових коштів, тобто, ТОВ «Захід-Авто» має можливість профінансувати за допомогою власних коштів тільки 48% своїх активів.

Динаміку даного коефіцієнта та наступних показано на рисунку 2.7.

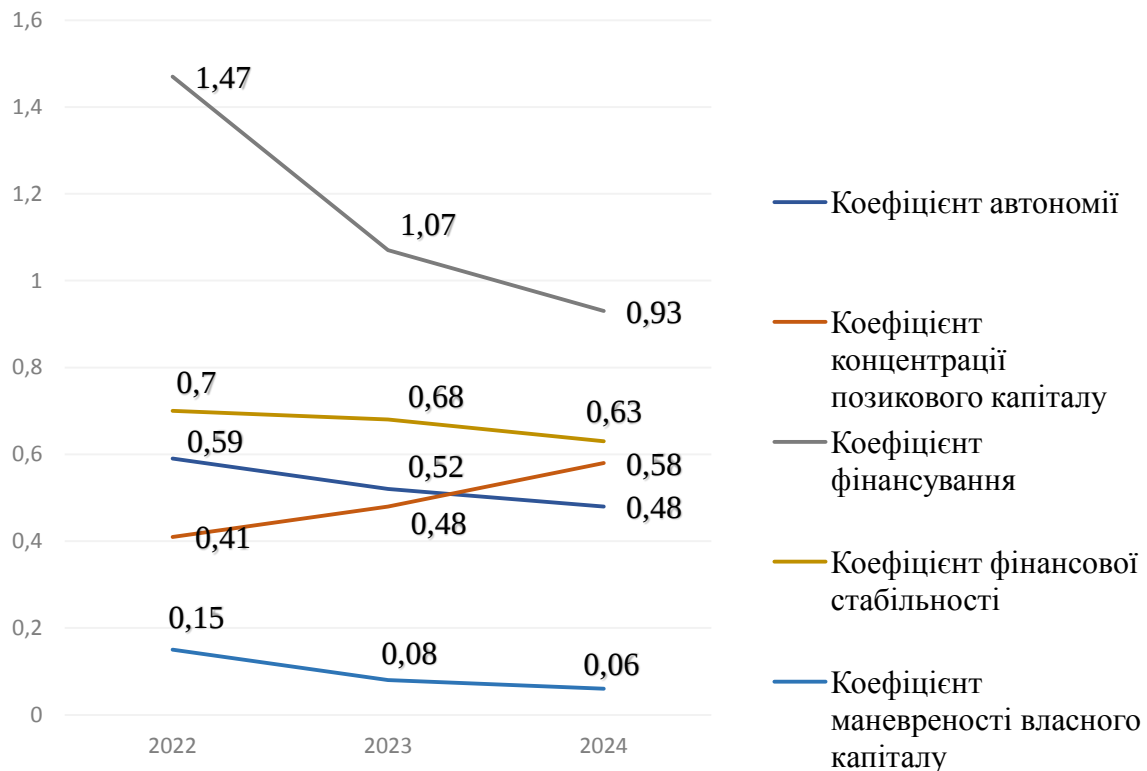

Рис. 2.7 Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу вказує на відсоток фінансування підприємства за рахунок отриманих позикових коштів. В нашому випадку у 2024 році за рахунок позикових коштів фінансується 52% всіх активів товариства.

Коефіцієнт фінансування у 2022 році становив 1,47, а у 2023 зменшився до 1,07. Значення даного показника у 2024 році знову зменшилося до 0,93 одиниць. Даний показник говорить, що на 1 грн. зобов'язань товариства у 2024 році припадає 93 коп. власного капіталу.

Коефіцієнт фінансової стійкості має постійну тенденцію до зменшення. Якщо у 2022 році даний показник становив 0,70, то вже у 2024 році його рівень становив 0,63 одиниці.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу протягом аналізованого періоду також постійно падає. Це говорить про те, що власний капітал спрямований на фінансування необоротних засобів, тому для забезпечення фінансування оборотних активів необхідно використовувати позичкові джерела фінансування, що в свою чергу призводить до зниження фінансової стійкості. Коефіцієнт інвестування протягом 2022-2024 років зменшується із 1,26 у 2022 до 1,07 у 2024 році. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів один із не багатьох показників фінансової стійкості які зросли. Якщо у 2022 році він становив 0,15, то у 2024 році його значення нараховувало 0,23 одиниці.

Аналіз показників рентабельності підприємства здійснює ключову роль у визначенні фінансової ефективності та рівня прибутку компанії. Він також використовується для ранжування галузей за рівнем прибутковості та оцінки ефективності менеджменту. Аналіз показників рентабельності - це ключова інформація для інвесторів і менеджменту, яка дозволяє розмістити які напрямки слід продовжувати, чи потребує вдосконалення певних напрямків.

Тому наступним розрахуємо показники рентабельності ТОВ «Захід-Авто» (табл. 2.11).

Рентабельність продукції вказує яка сума чистого прибутку припадає на одиницю виручки. Таким чином, у 2022 році з кожної отриманої гривні виручки підприємство мало 0,92 гривень чистого прибутку. У 2023 році цей показник зріс і з 1 гривні виручки підприємство отримувало 3 гривні та 79 копійки чистого прибутку. У 2024 році ріст продовжився і коефіцієнт рентабельності продукції становив 4,00% (рис. 2.8).

Щодо показника рентабельності власного капіталу, то його динаміка протягом трьох аналізованих років була також зростаючою. Якщо у 2022 році кожна вкладена власниками гривня приносила їм 96 копійок чистого

прибутку, то в 2023 році значення цього коефіцієнта зросло до 4,69%, тобто кожна вкладена гривня приносила їм тепер 4,69 гривні чистого прибутку, що говорить про підвищення ефективності роботи.

Таблиця 2.11

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Показники	Роки			Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн		Відносне, %	
	2022	2023	2024	2022/ 2023	2024/ 2023	2022/ 2023	2024/ 2023
Вихідні дані, тис. грн.							
Чистий дохід від надання послуг	18834,00	22393,00	27011,00	3559,00	4618,00	118,90	120,62
Чистий прибуток	172,78	849,32	1081,37	676,53	232,05	491,55	127,32
Власний капітал	18072,78	18122,10	19203,46	49,31	1081,37	100,27	105,97
Витрати	18823,25	21579,84	25942,45	2756,59	4362,61	114,64	120,22
Активи	30408,02	35095,98	39769,28	4687,96	4673,31	115,42	113,32
Середньорічна вартість основних засобів	15051,65	16088,95	17353,35	1037,30	1264,40	106,89	107,86
Коефіцієнти, %							
Рентабельність продукції	0,92	3,79	4,00	2,88	0,21	413,43	105,55
Рентабельність власного капіталу	0,96	4,69	5,63	3,73	0,94	490,21	120,15
Рентабельність активів	0,57	2,42	2,72	1,85	0,30	425,89	112,36
Рентабельність виробничих фондів	1,15	5,28	6,23	4,13	0,95	459,86	118,05

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

У 2024 році ріст продовжився і даний показник тепер нараховував 5,63% (рис. 2.8). Підвищення рівня коефіцієнта рентабельності власного капіталу означає, що компанія нарощує рівень прибутку на вкладений капітал, що в свою чергу впливає на інвестиційний інтерес та загальний фінансовий стан компанії.

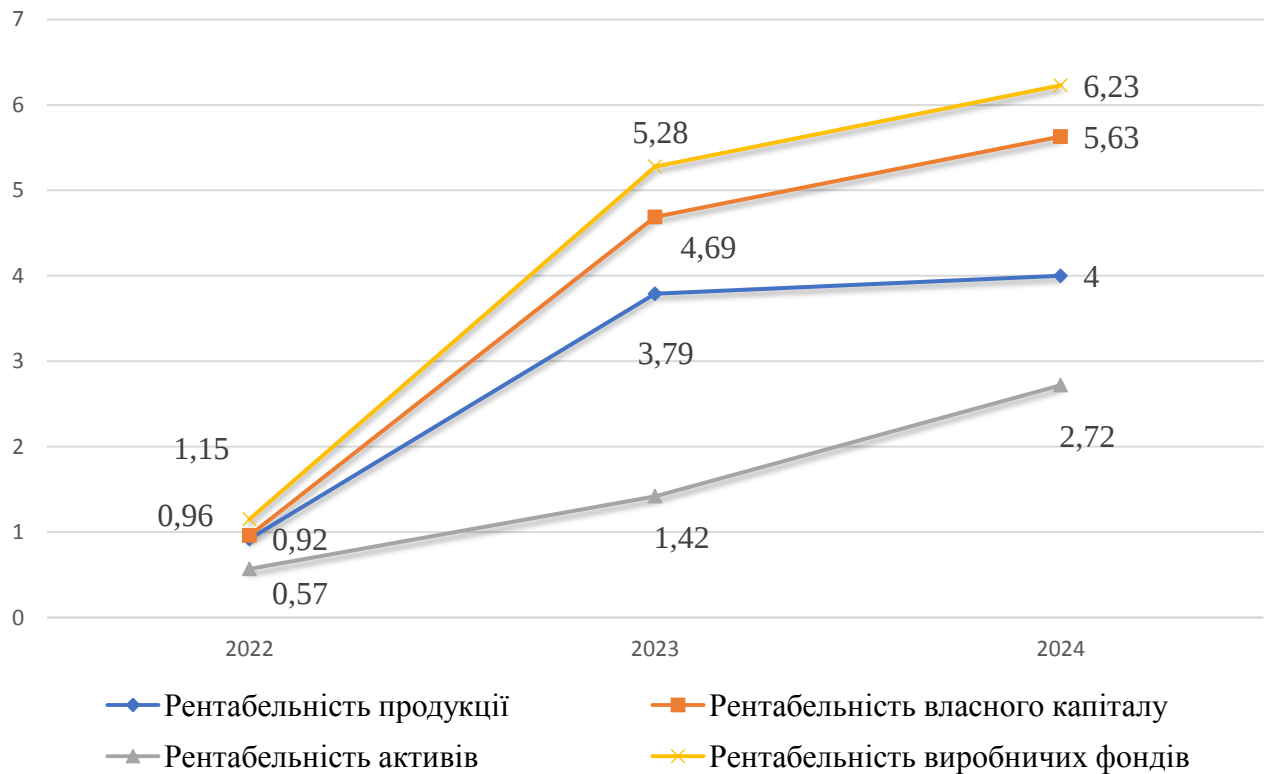

Рис. 2.8 Аналіз показників рентабельності ТОВ «Захід-Авто» за 2022-2024 роки

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Рентабельність витрат у 2020 році склала 0,92%, тобто за 1 гривню витрат підприємство має 92 копійок чистого доходу. У 2022 році даний коефіцієнт зріс на 3,02 одиниці і приніс 3,94 гривні чистого доходу за кожен гривню витрат. А у 2024 році на 1 гривню витрат підприємство отримує вже 4,17 гривень чистого прибутку.

Значення коефіцієнта рентабельності активів також зросла. Якщо у 2022 році цей коефіцієнт складав 0,57%, тобто за кожен гривню активів підприємство отримувало 57 копійок чистого прибутку, то у 2024 році за кожен вкладену в активи гривню було отримано підприємством 2,72 гривні чистого прибутку. У 2022 році показник рентабельності виробничих фондів дорівнював 1,15%. У 2023 році цей показник зріс на 4,13 одиниць і становив 5,28%, тобто за кожен гривню вкладену у виробничі фонди підприємство отримувало 5,28 грн. чистого прибутку. На наступний 2024 рік значення цього показника зросло до 6,23%.

Для продовження економічного аналізу, пропонуємо здійснити факторний аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності та автономії. Для цього побудуємо аналітичну таблицю з вихідними даними для проведення факторного аналізу (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Вихідні дані для проведення факторного аналізу

Показники	Роки			Відхилення			
				Абсолютне, тис. грн.		Відносне, %	
	2022	2023	2024	2022/ 2023	2024/ 2023	2022/ 2023	2024/ 2023
Грошові кошти та їх еквіваленти	3437,43	1347,72	2531,34	-2089,71	1183,62	39,21	187,82
Поточні зобов'язання	9065,26	11124,96	14737,57	2059,70	3612,61	122,72	132,47
Власний капітал	18072,78	18122,10	19203,46	49,31	1081,37	100,27	105,97
Майно	30408,02	35095,98	39769,28	4687,96	4673,31	115,42	113,32

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Використовуючи дані із таблиці 2.11 проведемо факторний аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності за 2022-2023 роки та 2023-2024 роки, використовуючи такі методи як метод ланцюгової підстановки та метод відносних різниць.

Таблиця 2.13

Розрахунок впливу факторів коефіцієнта абсолютної ліквідності
методом ланцюгової підстановки за 2022-2023 роки

Номер підстановки	Грошові кошти та їх еквіваленти	Поточні зобов'язання	Результуючий показник	Величина впливу фактора
0 підстановка	3437,4	9065,3	0,38	
1 підстановка	1347,7	9065,3	0,15	-0,23
2 підстановка	1347,7	11125,0	0,12	-0,03
Сумарний вплив фактора				-0,26

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Факторний аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності відносних різниць за 2022-2023 роки:

Вплив зміни 1-го фактора:

$$0,38 \cdot (39,21 - 100) / 100 = -0,23$$

Вплив зміни 2-го фактора:

$$0,38 \cdot (39,21 - 122,72) / 100 = -0,03$$

Сумарний вплив обох факторів на значення коефіцієнта автономії:

$$-0,23 - 0,03 = -0,26$$

Здійснивши факторний аналіз, використовуючи метод ланцюгової підстановки та метод відносних різниць, ми бачимо, що результуючий показник за період 2022-2023 роки зменшився на 0,23 одиниці. Таким чином, ми побачили, що зменшення обсягу грошових коштів та їх еквівалентів на 2089,71 тис. грн. дало зменшення на 0,23 одиниці, а зростання розміру поточних зобов'язань на 2059,70 тис. грн. привело до зменшення результуючого показника на 0,26.

Далі проведемо факторний аналіз за період 2023-2024 роки даного показника.

Таблиця 2.14

Розрахунок впливу факторів коефіцієнта абсолютної ліквідності
методом ланцюгової підстановки за 2023-2024 роки

Номер підстановки	Грошові кошти та їх еквіваленти	Поточні зобов'язання	Результуючий показник	Величина впливу фактора
0 підстановка	1347,7	11125,0	0,12	
1 підстановка	2531,3	11125,0	0,23	0,11
2 підстановка	2531,3	14737,6	0,17	-0,06
Сумарний вплив фактора				0,05

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Факторний аналіз коефіцієнта абсолютної ліквідності методом відносних різниць за 2023-2024 роки.

1) Вплив зміни 1-го фактора:

$$0,12 \cdot (187,82 - 100) / 100 = 0,011$$

2) Вплив зміни 2-го фактора:

$$0,12 \cdot (187,82 - 132,47) / 100 = -0,06$$

Сумарний вплив обох факторів на значення коефіцієнта абсолютної ліквідності:

$$0,011 - 0,06 = 0,5$$

Проведення факторного аналізу методами ланцюгової підстановки та відносних різниць за період 2023-2024 років показав, що коефіцієнт абсолютної ліквідності збільшився. Зростання розміру грошових коштів та їх еквівалентів на 1183,62 тис. грн. привело до збільшення результуючого показника на 0,011 пункт, а збільшення суми поточних зобов'язань на 3612,61 тис. грн. зменшило його на 0,06 одиниць. Таким чином, сумарний вплив зміни двох факторів збільшив значення коефіцієнта на 0,05 одиниць.

Далі ми здійснимо факторний аналіз коефіцієнту автономії протягом 2022-2023 років та 2023-2024 роки.

Таблиця 2.15

Розрахунок впливу факторів коефіцієнта автономії методом ланцюгової підстановки за 2022-2023 роки

Номер підстановки	Власний капітал	Майно	Результуючий показник	Величина впливу фактора
0 підстановка	18072,8	30408,0	0,59	
1 підстановка	18122,1	30408,0	0,60	0,002
2 підстановка	18122,1	35096,0	0,52	-0,080
Сумарний вплив фактора				-0,078

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Факторний аналіз коефіцієнта автономії методом відносних різниць за 2022-2023 роки:

1) Вплив зміни 1-го фактора:

$$0,59 \cdot (100,27 - 100) / 100 = 0,002$$

2) Вплив зміни 2-го фактора:

$$0,59 \cdot (100,27 - 115,42) / 100 = -0,8$$

Сумарний вплив обох факторів на значення коефіцієнта автономії:

$$0,002-0,08= -0,078$$

За допомогою методів ланцюгової підстановки та відносних різниць ми змогли визначити, що вплив зміни двох факторів за період 2022-2023 років призвів до зниження значення показника автономії на 0,078 одиниць.

Наступним здійснимо факторний аналіз показника автономії за 2023-2024 роки.

Таблиця 2.16

Розрахунок впливу факторів коефіцієнта автономії методом ланцюгової підстановки за 2023-2024 роки

Номер підстановки	Власний капітал	Майно	Результуючий показник	Величина впливу фактора
0 підстановка	18122,1	35096,0	0,52	
1 підстановка	19203,5	35096,0	0,55	0,03
2 підстановка	19203,5	39769,3	0,48	-0,06
Сумарний вплив фактора				-0,03

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Проведення факторного аналізу коефіцієнта автономії і методом відносних різниць за 2023-2024 роки.

1) Вплив зміни 1-го фактора:

$$0,52 \cdot (105,97 - 100) / 100 = 0,03$$

2) Вплив зміни 2-го фактора:

$$0,52 \cdot (105,97 - 113,32) / 100 = -0,06$$

Сумарний вплив обох факторів на значення коефіцієнта автономії:

$$0,03 - 0,06 = -0,03$$

Провівши аналіз, за допомогою методів ланцюгової підстановки та відносних різниць ми можемо зробити висновок, що зміна факторів за період 2023-2024 років призвела до зменшення показника автономії на 0,03 одиниці.

Далі пропонуємо провести прогнозний аналіз деяких показників (табл. 2.17)

Таблиця 2.17

Прогнозний аналіз ТОВ «Захід-Авто» на 2025 рік

Показник	Роки			Середн є значен ня	Відносне відхилення,%			Прогноз на 2025 рік
	2022	2023	2024		2022/ 2023	2024/ 2023	Сер. знач.	
Чистий прибуток	172,78	849,32	1081,37	701,15	491,55	127,32	309,44	2169,63
Чистий дохід від реалізації продукції	18834,00	22393,00	27011,00	22746,00	118,90	120,62	119,76	27240,52
Собівартість реалізованої продукції	18563,00	21373,00	25700,00	21878,67	115,14	120,25	117,69	25749,31
Активи	30445,95	35095,98	39769,28	35103,74	115,27	113,32	114,29	40121,61
Власний капітал	18072,78	18122,10	19203,46	18466,11	100,27	105,97	103,12	19042,26
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	3269,98	5848,92	5828,25	4982,38	178,87	99,65	139,26	6938,31
Поточні зобов'язання	9103,19	11124,96	14737,57	11655,24	122,21	132,47	127,34	14841,93
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,49	1,40	1,12	1,33	94,29	79,62	86,95	1,16
Рентабельність продукції	0,92	3,79	4,00	2,90	413,43	105,55	259,49	7,54
Коефіцієнт автономії	0,59	0,52	0,48	0,53	86,88	93,51	90,20	0,48
Коефіцієнт оборотності капіталу	0,62	0,64	0,68	0,65	103,02	106,45	104,73	0,68
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,70	0,68	0,63	0,67	97,31	92,15	94,73	0,64
Коефіцієнт фінансування	1,47	1,07	0,93	1,16	72,87	87,46	80,16	0,93

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

За даними прогнозного аналізу показників діяльності ТОВ «Захід-Авто» на 2025 рік, який поданий в таблиці 2.17, ми можемо побачити, що більшість показників зростають. Сума чистого прибутку у 2025 році прогнозується зрости до 2 169,63 тис. грн., що на 1 088,26 тис. грн. більше від попереднього року. Також згідно прогнозного аналізу у 2025 році очікується збільшення чистого доходу від реалізації продукції на 229,52 тис. грн.

Показник собівартості реалізованої продукції також збільшиться у прогнозованому 2025 році до 25 749,31. Розмір активів товариства теж можливо зросте до 40 121,61 тис. грн. В той самий час сума власного капіталу навпаки зменшиться на 161,2 тис. грн. Обсяг довгострокових зобов'язань за даним прогнозом у 2025 році зросте на 19,04% та становитиме 6938,31 тис. грн. Зростання передбачається і у розмірі поточних зобов'язань на 104,36 тис. грн.

За проведеним прогнозом коефіцієнт загальної ліквідності у 2025 році зросте до 1,16, що на 0,04 одиниці більше від показника 2024 року. Рентабельність продукції також вагомо зросте у 1,9 рази та становитиме вже 7,54%%. Рівень коефіцієнта автономії у прогнозованому 2025 році залишиться не змінним і дорівнюватиме 0,48 одиниць. Так само і коефіцієнт оборотності капіталу триматиметься на рівні 2024 року. Коефіцієнт фінансової стійкості у 2025 році матиме невагоме зростання на 0,01 одиницю і нараховуватиме 0,64. Коефіцієнт фінансування у 2025 році прогнозовано залишиться не змінним. Таким чином, з проведеного вище прогнозного аналізу ми бачимо, що більшість показників у 2025 році збільшаться, або залишаться не змінними, що є позитивним.

На даний момент є велика кількість різних методів діагностики ймовірності банкрутства. Деякими з таких моделей є: двофакторна модель Е. Альтмана, п'ятифакторна модель Е. Альтмана, дискримінантна модель Р. Ліса, модель Г. Спрінгейта, дискримінантна модель Дж. Таффлера, показник діагностики платоспроможності Ж. Конана і М. Гольдена, коефіцієнт У.

Бівера, модель Г. Спрінгейта, дискримінантна модель О. Терещенка, модель Р. Сайфуліна – Г. Кадикова, О. Зайцевої та інші [33].

Для визначення ймовірності банкрутства ТОВ «Захід-Авто» за 2023 рік ми використаємо тільки троє з них. У таблиці 2.18 представлені результати розрахунку за допомогою п'ятифакторної моделі Е. Альтмана.

Таблиця 2.18

Прогнозування ймовірності банкрутства за п'ятифакторною моделлю
Альтмана

Показники	Алгоритм розрахунку	Значення показника
Частка власних оборотних коштів в активах (X1)	$\frac{1495-1095}{1300}$	-0,10
Рентабельність активів розрахована на основі НП (X2)	$\frac{1420}{1300}$	0,48
Рентабельність активів розрахована на основі ФР до ОП (X3)	$\frac{2290}{1300}$	0,033
Коефіцієнт покриття поточних зобов'язань власним капіталом (X4)	$\frac{1495}{1695}$	1,30
Коефіцієнт трансформації (X5)	$\frac{2000}{1300}$	0,68
Результуючий показник (Z)	$1,2X1 + 1,4X2 + 3,3X3 + 0,6X4 + 1,0X5$	2,11
Ймовірність банкрутства		Висока

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Згідно умов даної моделі якщо показник Z дорівнює 1,8 або менше, тоді ймовірність банкрутства даного підприємства є дуже високою; від 1,81 до 2,7 – висока; від 2,71 до 2,9 банкрутство можливе; при показнику 3 і вище ймовірність банкрутства дуже низька.

За розрахунками наведеними у таблиці 2.18 ми бачимо, що показник Z більше за 3, це свідчить про дуже низький рівень ймовірності банкрутства товариства [18].

Далі проведемо аналіз ймовірності банкрутства ТОВ «Захід-Авто» за допомогою моделі Спрінгейта (табл. 2.19).

Таблиця 2.19

Прогнозування ймовірності банкрутства за моделлю Спрінгейта

Показники	Алгоритм розрахунку	Значення показника
Частка власних оборотних коштів в активах (А)	$\frac{1495-1095}{1300}$	-0,10
Рентабельність активів (В)	$\frac{2290}{1300}$	0,03
Співвідношення прибутку та короткострокових зобов'язань (С)	$\frac{2290}{1695}$	0,09
Коефіцієнт трансформації (D)	$\frac{2000}{1300}$	0,68
Результуючий показник (Z)	$1,03 A + 3,07 B + 0,66 C + 0,4 D$	0,33
Ймовірність банкрутства		Висока

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

За умовами моделі значення показника Z можна оцінити наступним чином:

$Z > 2$ – підприємство вважається фінансово стійким, таким чином банкрутство йому не загрожує;

$1 < Z < 2$ – фінансова рівновага підприємства порушена, але за умови переходу на антикризове управління банкрутство йому не загрожує;

$0 < Z < 1$ – підприємству загрожує банкрутство, якщо воно не здійснить санаційних заходів;

$Z < 0$ – підприємство є напівбанкрутом [33].

Обрахувавши показник ймовірності банкрутства Z за допомогою моделі Спрінгейта, ми дійшли висновку, що товариству потрібно провести відповідні заходи, для уникнення банкрутства.

Наступною використаємо модель ймовірності банкрутства Р. Ліса (табл. 2.20).

Умовою цієї моделі, показник не має бути нижчим від 0,037. Тому ми можемо зробити висновок, що ТОВ «Захід-Авто» має низький рівень ймовірності банкрутства.

Таблиця 2.20

Прогнозування ймовірності банкрутства за моделлю Ліса

Показники	Алгоритм розрахунку	Значення показника
Частка оборотних активів в їх загальній сумі (А)	$\frac{1195}{1300}$	0,41
Рентабельність активів, визначена на основі ОП (В)	$\frac{2190}{1300}$	0,00
Рентабельність активів, визначена на основі НП (С)	$\frac{1420}{1300}$	0,48
Співвідношення власного та позикового капіталу (D)	$\frac{1495}{1900-1495}$	0,93
Результуючий показник (Z)	$0,063 A + 0,092 B + 0,057 C + 0,001 D$	0,05
Ймовірність банкрутства		Низька

Примітка: сформовано автором на основі Додатків А-Б

Таким чином, здійснивши аналіз ймовірності банкрутства ТОВ «Захід-Авто», використавши три моделі, ми бачимо, що по двох з них вірогідність банкрутства є високою. Тому щоб зменшити рівень ймовірності банкрутства товариство повинно здійснити запобіжні заходи.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМКИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ЗАХІД-АВТО»

Сучасні умови функціонування транспортних підприємств в Україні характеризуються високим рівнем нестабільності, зумовленим зовнішніми факторами, насамперед війною. Воєнні дії суттєво впливають на економічну ситуацію в країні, спричиняючи руйнування інфраструктури, порушення логістичних маршрутів, зниження попиту на транспортні послуги та підвищення вартості паливно-мастильних матеріалів. Усе це створює додаткові ризики для фінансової стійкості підприємств галузі та вимагає розробки ефективних заходів щодо стабілізації їхнього фінансового стану. У цьому контексті особливої актуальності набуває пошук практичних шляхів зміцнення фінансової позиції транспортних підприємств, що дозволить не лише зберегти їхню діяльність, а й забезпечити подальший розвиток навіть в умовах кризового середовища.

У цьому контексті доцільно проаналізувати основні чинники, що провокують виникнення кризових явищ у діяльності ТОВ «Захід-Авто», зокрема в аспектах прибутковості, ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності. Виявлення та усунення цих факторів є передумовою для подолання фінансових труднощів і забезпечення стабілізації економічного стану підприємства в умовах воєнної нестабільності (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Основні чинники, що зумовлюють погіршення параметрів фінансового стану ТОВ «Захід-Авто»

Показник фінансового стану	Перелік чинників
1	2
Ліквідність	– збільшення рівня кредиторської заборгованості; – незадовільна робота з дебіторами, внаслідок чого відбувається нарощення простроченої, сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості.

Продовження табл. 3.1

1	2
Фінансова незалежність	– зростання обсягів позикового капіталу; – авансування споживачами надання послуг; – збільшення банківських кредитів.
Рентабельність	– неефективна маркетингова політика; – придбання дороговартісних неактивних основних фондів, що через амортизацію може суттєво вплинути на собівартість продукції; – відсутність на підприємстві належного контролю за використанням ресурсів, про що говорить великий рівень запасів.
Ділова активність	– непостійність надання транспортних послуг; – наявність вимушених простоїв; – нераціональне управління грошовими потоками на підприємстві.

Джерело: створено автором

Своєчасна розробка та реалізація заходів, спрямованих на покращення фінансової ситуації, здатна у довгостроковій перспективі посилити фінансові ресурси підприємства, відновити його платоспроможність і забезпечити прибутковість. Запобігання розвитку кризових явищ можливе лише за умови регулярного надходження до керівництва достовірної інформації щодо поточного фінансового стану та потенціалу підприємства до подальшого зростання. Такі дані мають базуватись на глибокому аналізі фінансових показників діяльності підприємства [23].

Аналіз фінансового стану ТОВ «Захід-Авто», проведений у межах нашого дослідження, засвідчив, що підприємство перебуває у нестабільному становищі. Поточний рівень прибутку є недостатнім для забезпечення сталого зростання фінансових ресурсів, необхідних для модернізації матеріально-технічної бази та розвитку соціальної сфери. Покращення фінансового становища можливе лише за умови підвищення ефективності інвестування та раціонального використання наявних ресурсів. Це, у свою чергу, сприятиме розширенню діяльності підприємства через збільшення

прибутків і активів, одночасно зміцнюючи його платоспроможність і здатність до отримання кредитів.

У зв'язку з виявленими проблемами, нами було запропоновано низку заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування ТОВ «Захід-Авто». Зокрема, йдеться про:

- впровадження результативних підходів до управління фінансовою діяльністю підприємства;
- активізацію та підвищення результативності інноваційно-інвестиційної діяльності;
- раціоналізацію структури поточних витрат;
- зміцнення конкурентоспроможності надаваних підприємством послуг.

Одним із підходів до управління фінансовою діяльністю підприємства є збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків. Підвищення розмірів вхідних грошових потоків представлено на рисунку 3.1.

Рис. 3.1. Можливі шляхи удосконалення фінансового стану ТОВ «Захід-Авто»

Для покращення фінансового стану ТОВ «Захід-Авто» пропонуємо збільшити чистий дохід від надання послуг, шляхом запровадження наступних підходів представлених у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Напрями збільшення чистого доходу від надання послуг ТОВ «Захід-авто»

Напрямок	Опис	Очікуваний результат
Розширення спектру послуг	Введення нових типів перевезень (небезпечні, температурні вантажі), додаткові сервіси	Залучення нових сегментів ринку, зростання обсягу замовлень і середнього чека
Оптимізація маршрутів і логістики	Планування маршрутів з урахуванням завантаження в обидва напрямки, скорочення простоїв	Зменшення витрат, підвищення ефективності рейсів, збільшення чистої виручки
Підвищення якості обслуговування	Бонуси, знижки, персоналізація, зручний сервіс для клієнтів	Формування постійної клієнтської бази, підвищення лояльності та повторних замовлень.
Цифровий маркетинг і залучення клієнтів	Присутність на платформах перевезень, реклама, аналітика замовлень	Розширення ринкової присутності, збільшення кількості замовлень без залучення посередників
Співпраця з великими партнерами	Укладання контрактів з логістичними операторами, торговими мережами, виробниками	Стабільні обсяги роботи, довгострокові надходження, прогнозованість виручки
Покращення автопарку	Модернізація техніки, впровадження GPS-моніторингу, контроль за витратами пального	Зменшення експлуатаційних витрат, підвищення надійності перевезень, ріст продуктивності
Вихід на нові ринки	Освоєння нових регіонів, країн або нішевих сегментів (агро, фарма, e-commerce)	Розширення клієнтської бази, зростання загальної виручки та частки на ринку

Джерело: створено автором

Зниження витрат також є ключовим чинником покращення фінансового становища ТОВ «Захід-Авто». Досягти цього можна шляхом впровадження наступних заходів:

- скорочення витрат, пов'язаних із виконанням послуг;
- зменшення витрат, які підприємство покриває з власного прибутку;

- оптимізація витрат на послуги, що входять до складу загальних витрат компанії;
- перегляд та зменшення витрат на роботи та послуги, які не входять до складу валових витрат, зокрема адміністративні витрати;
- зниження обсягів фактичних та фінансових інвестицій;
- удосконалення системи податкових платежів та зменшення супутніх бюджетних витрат;
- ефективне управління фінансовими ресурсами, залученими з ринку капіталу;
- розширення спектру наданих послуг ;
- реалізація частини необов'язкових основних засобів, які не мають впливу на основну діяльність підприємства.

Також одним з ефективних шляхів покращення фінансового стану ТОВ «Захід-Авто», на нашу думку, є мобілізація внутрішніх резервів компанії яка представлена на схемі нижче (рис. 3.2).

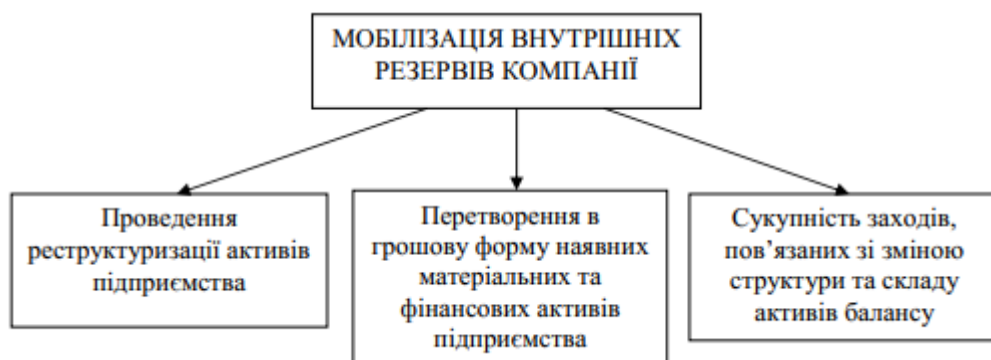

Рис. 3.2. Мобілізація внутрішніх резервів ТОВ «Захід-Авто» [67]

Внутрішні резерви підприємства включають як відкриті, так і приховані складові. Виявлення явних резервів полягає у ліквідації надлишкових витрат ресурсів або перевищення норм їх споживання. Водночас важливо звернути особливу увагу на приховані резерви.

Приховані резерви – це частина капіталу, що не відображається у бухгалтерському балансі. Їхній обсяг визначається як різниця між обліковою вартістю майна підприємства та його реальною вартістю.

Шляхами покращення фінансового стану ТОВ «Захід-Авто» через активізацію прихованих резервів пропонуємо наступне:

- передача в оренду основних засобів, які використовуються неефективно або лише частково;
- залучення механізму зворотного лізингу.

Першим кроком до стабілізації фінансового стану підприємства має стати пошук найкращого співвідношення між власним і позиковим капіталом, що забезпечить мінімізацію ризиків при максимальній дохідності. Підвищення рівня ліквідності можливе завдяки впровадженню механізмів фінансової стабілізації, які передбачають як скорочення боргових зобов'язань, так і нарощення грошових активів, необхідних для їх покриття.

Структура капіталу формується з урахуванням як внутрішніх можливостей, так і умов зовнішнього фінансового середовища. Вона впливає не лише на фінанси, а й на операційну та інвестиційну діяльність підприємства, що, у свою чергу, відображається у таких показниках, як рентабельність активів, капіталу, платоспроможність тощо.

Оптимальна структура капіталу – це таке співвідношення власних і позичених коштів, яке дозволяє досягти найвищої ринкової вартості підприємства. Управління нею включає:

- визначення загального обсягу необхідного капіталу;
- оцінку вартості залучення коштів з різних джерел;
- формування збалансованої фінансової структури, що гарантує фінансову стійкість.

У контексті війни виникає потреба у трансформації підходів до управління капіталом. Через зниження операційної рентабельності, зростання вартості кредитів та девальвацію гривні, можливості використання фінансового левериджу значно звужуються.

Оскільки, структура капіталу ТОВ «Захід-Авто» є не оптимальною, пропонується адаптувати її управління шляхом:

1. Скорочення боргового навантаження шляхом переговорів із кредиторами щодо реструктуризації зобов'язань.
2. Зменшення витрат для підвищення прибутковості.
3. Активне використання державних пільгових програм кредитування.

Реалізація вищезазначених підходів дозволить підприємству зберегти стійкість і конкурентоздатність у складних умовах та створити основу для подальшого відновлення після війни.

Одним із чинників, що ускладнює фінансове становище ТОВ «Захід-Авто», є значний обсяг дебіторської заборгованості. Її необхідно оптимізувати та за можливості – рефінансувати.

Для цього варто коригувати умови платежів для клієнтів, зважаючи на їхню платоспроможність. Навіть при великій заборгованості відстрочка платежу може бути вигідною, адже стимулює зростання обсягів реалізації. Проте такий підхід потребує забезпечення короткострокового фінансування.

З метою ефективного управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Захід-Авто» рекомендується:

- уникати співпраці з високоризиковими контрагентами;
- здійснювати постійний контроль прострочених платежів із порівнянням до галузевих показників;
- у разі необхідності – звертатись до суду з метою стягнення боргів;
- регулярно переглядати кредитні ліміти;
- вимагати забезпечення або заставу при ризику невиконання зобов'язань;
- надсилати рахунки одразу після виконання замовлення;
- завчасно інформувати покупців про наближення терміну оплати;
- надавати клієнтам можливість гнучкої відстрочки платежу для стимулювання попиту.

Крім того, доцільно розглядати участь у державних програмах підтримки підприємств як додатковий шлях покращення фінансової стійкості.

Ще один напрям поліпшення фінансового стану ТОВ «Захід-Авто» є фінансове прогнозування та постійний моніторинг. Вони дозволяють оперативно реагувати на зміни і впливати на економічні показники.

Система стабілізаційних заходів може включати:

- аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз;
- зменшення вразливості до зовнішніх факторів;
- розробку антикризових планів;
- впровадження рішень у випадку нетипових сценаріїв розвитку подій;
- координацію дій усіх підрозділів та контроль за виконанням запланованих дій;
- прогнозування можливих ризиків і підготовку резервних планів;
- активізацію інноваційного розвитку як засобу підвищення довгострокової прибутковості;
- удосконалення структури капіталу за допомогою аналізу вартісного розриву;
- чіткий механізм реалізації планів та звітності щодо їх виконання.

На основі вищенаведеного, керівництво ТОВ «Захід-Авто» має постійно аналізувати та контролювати фінансово-господарську діяльність, спираючись на прогнози, досвід конкурентів і рекомендації експертів, адже саме стратегічне прогнозування та вчасне реагування є важливим чинником стабілізації і розвитку.

Одним із перспективних напрямів покращення фінансового становища ТОВ «Захід-Авто» є реалізація ефективної стратегії розвитку. На наш погляд, стратегія розвитку – це основа для визначення векторів подальшого зростання підприємства та його конкурентного позиціонування. Водночас вона має передбачати можливість адаптації до змін зовнішнього і

внутрішнього середовища, що дозволяє зберігати стабільність та ефективність функціонування підприємства.

Стратегічне планування розвитку ТОВ «Захід-Авто» та вдосконалення його виробничо-технічної бази має охоплювати такі ключові аспекти:

- підвищення ефективності виробничої діяльності;
- модернізацію інфраструктури та технологічного оснащення;
- дотримання сучасних стандартів якості, безпеки та екологічної відповідальності.

Реалізація цих цілей можлива шляхом інвестування в оновлення транспортних засобів, запровадження новітнього обладнання, що сприятиме підвищенню надійності, екологічності та технологічної ефективності. Також необхідним є розвиток інфраструктури, зручної як для пасажирських, так і для вантажних перевезень, що підвищить якість сервісу та продуктивність обслуговування.

Особлива увага має приділятися впровадженню автоматизованих систем керування, інтелектуальних транспортних технологій, цифрових рішень та оптимізації бізнес-процесів. Наприклад, використання ІТ-рішень для моніторингу технічного стану автопарку у реальному часі дає змогу запобігати аваріям, зменшити ризики та знизити витрати на ремонт. Цифровізація логістичних процесів – ще один важливий інструмент підвищення операційної ефективності. Крім того, необхідно:

- впроваджувати екологічно безпечні технології та транспортні засоби;
- оптимізувати використання паливно-енергетичних ресурсів;
- впорядковувати витрати матеріальних, трудових та фінансових ресурсів;
- використовувати системи моніторингу ефективності для постійного вдосконалення;
- створювати системи управління ризиками, що дозволять швидко реагувати на непередбачені обставини;

– запроваджувати контроль якості й безпеки на всіх етапах виробництва та надання послуг.

У таблиці 3.3 представлені заходи які ми пропонуємо запровадити у рамках стратегії розвитку ТОВ «Захід-Авто» та для підвищення його фінансового стану.

Таблиця 3.3

Інноваційно-технологічні заходи для ТОВ «Захід-Авто»

Заходи	Суть	Очікуваний ефект
Впровадження телематичних систем	Встановлення систем моніторингу GPS, контролю витрати пального, швидкості, режиму водія	Зниження витрат на паливо до 15%, підвищення безпеки та дисципліни персоналу
Система електронного документообігу (EDO)	Перехід на електронні накладні, заявки, договори	Скорочення часу оформлення, уникнення паперових помилок, краща прозорість процесів
Використання big data-аналітики для логістики	Аналіз великих обсягів даних для оптимізації маршрутів, часу доставки, вантажопотоків	Зменшення простоїв, підвищення точності планування маршрутів
Інтеграція CRM-системи для роботи з клієнтами	Централізоване управління базою клієнтів, історією замовлень, комунікацією	Підвищення рівня обслуговування та повторного залучення клієнтів
Використання мобільного додатку для водіїв і логістів	Автоматизоване отримання завдань, навігація, повідомлення, фотофіксація доставки	Зменшення помилок, прискорення комунікації, покращення логістики
Впровадження системи предиктивного техобслуговування (IoT)	Сенсори на транспорті, які попереджають про можливі несправності до їх виникнення	Зменшення простоїв, продовження терміну експлуатації техніки
Встановлення паливних карт і автоматизація заправок	Контроль витрат пального через спеціалізовані карти та звіти	Усунення зловживань, прозорий облік, аналітика витрат
Інтеграція електротранспорту або транспорту на ГБО	Перехід частини автопарку на електричну тягу або газове паливо	Екологічність, економія на паливі в довгостроковій перспективі
Хмарне управління автопарком (Fleet Management System)	Онлайн-доступ до даних про всі транспортні одиниці: місцезнаходження, техстан, завантаження	Централізація контролю, спрощення управлінських рішень

Джерело: створено автором

Таким чином, інноваційна стратегія розвитку, орієнтована на цифровізацію, модернізацію та розширення послуг, дозволить ТОВ «Захід-Авто»:

- підвищити свою конкурентоспроможність;
- зменшити витрати та ризики;
- забезпечити фінансову стабільність навіть в умовах економічної невизначеності;
- створити основу для сталого зростання в післявоєнний період.

Для досягнення стійкого позитивного ефекту необхідне комплексне та системне впровадження зазначених ініціатив, із врахуванням специфіки діяльності підприємства. Такий підхід сприятиме зростанню ліквідності, покращенню показників рентабельності та забезпеченню стабільності фінансового стану компанії у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВОК

Фінансовий стан підприємства є визначальним фактором його ділової активності та надійності. Він відображає конкурентоспроможність організації, її потенціал у партнерських відносинах та слугує індикатором ефективності як для самого підприємства, так і для його контрагентів.

Це поняття охоплює взаємодію всіх елементів фінансових відносин підприємства, формується під впливом виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів.

Для комплексної оцінки фінансового стану використовуються такі критерії, як фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність, кредитоспроможність, прибутковість, ефективність розподілу прибутку, раціональне використання основних та оборотних коштів, а також ефективність фінансової функції в операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності.

Фінансовий стан підприємства формується під впливом внутрішніх (ендогенних) та зовнішніх (екзогенних) чинників. Внутрішні чинники безпосередньо впливають на фінансові показники, тоді як зовнішні мають опосередкований вплив.

Методика аналізу фінансового стану базується на правильному розумінні його сутності. Оцінка фінансового стану є важливою складовою формування ефективної фінансової політики як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі. Вона дозволяє виявити недоліки фінансової політики, вжити заходів для їх усунення, знайти резерви покращення фінансового стану та розробити рекомендації для його вдосконалення.

Аналіз фінансового стану підприємства включає наступні етапи:

Оцінка майнового стану та його динаміки;

- аналіз фінансових результатів діяльності;
- аналіз ліквідності;
- аналіз ділової активності;

- аналіз платоспроможності (фінансової стійкості);
- аналіз рентабельності.

Для оцінки майнового стану розраховуються такі показники, як коефіцієнт зносу основних засобів, коефіцієнт оновлення та вибуття основних засобів.

Аналіз ліквідності здійснюється шляхом розрахунку коефіцієнта покриття, швидкої ліквідності, абсолютної ліквідності та чистого оборотного капіталу.

Аналіз платоспроможності включає розрахунок коефіцієнта автономії, коефіцієнта фінансування, забезпеченості власними оборотними засобами та маневреності власного капіталу.

Аналіз ділової активності передбачає розрахунок коефіцієнтів оборотності активів, дебіторської та кредиторської заборгованості, тривалості обертів, оборотності матеріальних запасів, основних засобів та власного капіталу.

Аналіз рентабельності включає розрахунок коефіцієнтів рентабельності активів, власного капіталу, діяльності та продукції.

Основним видом діяльності ТОВ «Захід-Авто» є вантажний автомобільний транспорт. Аналіз доходів та витрат за 2022–2024 роки показав їх поступове зростання. Майновий стан та джерела формування коштів також демонструють позитивну динаміку.

Проте аналіз коефіцієнтів ліквідності виявив їх зниження у 2024 році порівняно з 2022 роком, що свідчить про недостатню здатність підприємства погашати боргові зобов'язання за рахунок оборотних активів. Це обумовлено переважанням необоротних активів, які є менш ліквідними. Для підвищення ліквідності необхідно збільшити обсяг оборотних активів, зокрема вільних грошових коштів.

Коефіцієнти ділової активності мають зростаючу динаміку протягом аналізованого періоду. Аналіз фінансової стійкості показав загальне

зменшення більшості показників. Рентабельність підприємства демонструє зростання всіх показників за 2022–2024 роки.

Прогноз на 2025 рік передбачає зростання чистого прибутку, чистого доходу від реалізації продукції, собівартості реалізації, активів, довгострокових зобов'язань, поточних зобов'язань, коефіцієнта загальної ліквідності, рентабельності продукції та коефіцієнта фінансової стійкості. Водночас очікується зменшення власного капіталу, а коефіцієнти автономії, оборотності капіталу та фінансування залишаться незмінними.

Аналіз ймовірності банкрутства за моделями Альтмана, Спрінгейта та Ліса показав високий ризик банкрутства. Для запобігання цьому необхідно впровадити превентивні заходи.

Фінансовий стан підприємства залежить від ефективності його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому для його покращення слід провести глибоку оцінку всіх аспектів роботи.

Покращення фінансового стану ТОВ «Захід-Авто» можливе шляхом збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків, зокрема через збільшення чистого доходу від надання послуг та зменшення витрат.

Ефективним напрямком є мобілізація внутрішніх резервів, що включає реструктуризацію активів, конвертацію матеріальних та фінансових активів у грошову форму, зміну структури та складу активів балансу.

Також доцільно провести структуризацію капіталу шляхом зменшення обсягу позикових зобов'язань, оптимізації витрат, використання державних програм пільгового кредитування, ефективного управління дебіторською та кредиторською заборгованістю.

Постійний моніторинг та прогнозування фінансового стану дозволяє ефективно керувати підприємством та впливати на формування показників господарської та фінансової діяльності. Керівництву слід посилити контроль та приймати рішення, спираючись на досвід конкурентів та прогнози спеціалістів.

Впровадження якісної стратегії розвитку, яка визначає напрямки зростання та позиціонування на ринку, також сприятиме покращенню фінансового стану. Така стратегія має бути гнучкою для внесення змін, що підвищують ефективність діяльності.

Комплексне та систематичне застосування зазначених заходів з урахуванням особливостей діяльності ТОВ «Захід-Авто» призведе до підвищення ліквідності, рентабельності та стабілізації фінансового стану підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрусенко С. І., Бугайчук О. С., Будниченко В. Б., Подпіснєв В. С. Використання методів управління ризиками для зменшення аварійності на транспорті. *Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті*. Луцьк. 2021. №2(17), С. 31–39. URL: <https://eforum.lntu.edu.ua/index.php/jurnal-mbf/article/view/632/613>.
2. Арсеньєва М. Експрес-аналіз балансу як інструмент швидкого отримання інформації про фінансовий стан підприємства. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/16371/2/Conf_2016v2_Arsenyeva_M-Express_analysis_of_the_balance_3-4.pdf
3. Бегун С. І. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: статистична оцінка. *Економічний часопис СНУ імені Лесі Українки*. 2020. № 3 (23). С. 168-176.
4. Беренда Н.І., Редзюк Т.Ю., Ворона К.В. Управління структурою капіталу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 19, частина 1. 2018 с. 14-18
5. Білоган І. М., Дика І.І. Напрями покращення фінансового стану підприємств у сучасних умовах господарювання. *Тези Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сталий розвиток країни в рамках Європейської інтеграції»*. 2017. С.12-13.
6. Боярко О. В., Дейнека О. В., Школьник І. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ, 2018. С. 21–29.
7. Булат Г.В. Аналіз дебіторської заборгованості та напрями удосконалення управління нею. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 1. С. 222–226
8. Великий економічний словник: 22 000 термінів 4-е вид./ за ред. – Азріліян А.Н. Інститут нової економіки. 1999 р.

9. Великий Ю., Сукрушева Г. Теоретичні основи формування ефективної структури фінансових ресурсів підприємства. *Гроші, фінанси та кредит*. 2018. № 17. С. 351–355.
10. Ведення бізнесу під час війни в Україні URL: <https://chamber.ua/ua/news/rezultaty-ostannoho-opytuvanniapalaty-87-kompaniy>.
11. Види фінансового аналізу. LivingFo. URL: <https://livingfo.com/vydy-finansovoho-analizu/>
12. Вікнянська В.А. Фінансовий стан підприємства, його оцінка та напрями покращення. URL: <http://intkonf.org/polonka-yus-zamorskiy-po-dovga-trachab-otsinka-finansovogo>.
13. Власова Н. О., Носирєв О. О. Оцінка впливу галузевих факторів на фінансові результати підприємств промисловості. *Бізнес Інформ*. 2020. № 5. С. 394-402.
14. Власова Н. О., П'ятак Т. В. Оцінка впливу факторів внутрішнього середовища на фінансові результати підприємств промисловості. *Бізнес Інформ*. 2021. № 4. С. 235-243.
15. Готра В. В., Ріпич В.В., Дячок А.В. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його покращення. *Економіка і суспільство*. 2017. №8. С. 219-223.
16. Гришко А. М., Денисенко М. П. Заходи покращання фінансового стану підприємств у сучасних умовах господарювання. *Економічна наука*. 2019. № 12. С. 61–65.
17. Громова А. Є., Крамаренко К.В., Рудик Т.О. Аналіз фінансового стану підприємства з огляду ефективного використання фінансових ресурсів. *Молодий вчений*. 2016. № 5. С. 44-47.
18. Данильчук І.В. Сутність фінансового стану підприємства та пошук управлінських рішень щодо забезпечення його ефективності. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sutnist-finansovogo-stanu-pidpriemstva-ta-poshuk-upravlinskih-rishen-schodo-zabezpechennya-yogo-efektivnosti/viewer>

19. Дідух С.М. Структура капіталу підприємства: теоретичні підходи та напрямки оптимізації в сучасних умовах. *Економіка і регіон* № 4 (87). 2022. С. 174-180
20. Дубина М., Сердюк Д. Забезпечення сталого розвитку України в умовах невизначеності та турбулентності зовнішнього середовища. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. №4(36), 2023. С. 9-25. URL : <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/299096/291569>.
21. Животок Е.Б. Фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/7445/1/20170321_EconFinance_V1_P036-039.pdf
22. Загірняк Д. М., Глухова В. І., Кравченко Х. В. Діяльність комунальних підприємств і їх фінансове забезпечення в умовах децентралізації. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.1.12>
23. Зазуляк Х. Фінансова стійкість підприємства та фактори, що впливають на неї. *Студентський науковий вісник «Керівник. ІНФО»*. URL: <http://kerivnyk.info/2014/04/zazulyak.html>
24. Зеленюк-Джунь Л. В., Жулин О. В. Управління фінансовими ресурсами комунальних підприємств і перспективи їх розвитку. *Бізнесінформ*. 2020. № 7. URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-7_0-pages174_180.pdf.
25. Калінеску Т. В., Калиніченко Т. Л. Облік і аналіз фінансових результатів в сучасних умовах діяльності підприємств. *Часопис економічних реформ*. 2023. № 1. С. 28-34 .
26. Кириленко О. А., Дікань Л. В. Фінансовий стан підприємства: аналіз та діагностика: навч. посіб. Харків : ФОП Панов А. М., 2019. 260 с.
27. Кіндрацька Г. І., Білик М. С. Економічний аналіз: підручник, 3-тє вид., доп. Київ : Знання, 2020. 487 с.

28. Коломієць Н. О., Павліченко В.М., Коломієць О.П. Методологічні аспекти оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством. *Науковий журнал «Наукові записки Національного університету «Острозька академія» серія «Економіка»* 2017. С. 169
29. Коноваленко Ю. Джерела та фактори транспортного ризику при здійсненні вантажних перевезень автомобільним транспортом. *Галицький економічний вісник*. 2019. №2(41). С.10–20. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/41/325.pdf>
30. Корнєва Н. О., Магдун В. І. Аналітичні основи платоспроможності в сучасних умовах господарювання. *Приазовський економічний вісник*. 2020. № 5(22). С. 86-90.
31. Костенко Ю., Короленко О., Гуль М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. С.21-28.
32. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз підприємства: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 344 с.
33. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика : навч. посіб. 3-тє вид. Київ, 2017 С. 456
34. Куцай Н. С., Демчук Н. С. Сутність, задачі та етапи управління фінансовим станом підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 25. С. 92-97
35. Лібрук-Ліпкевич, С. Я. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства в ринкових умовах: шляхи удосконалення. *Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*, 2018. №20, С. 76-82. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/98>
36. Левкович О. В., Воробйова А. О. Аналітичні основи ліквідності та платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10307>
37. Лопатовська О. О., Гаєвська О. С. Ліквідність та платоспроможність в контексті фінансового управління діяльністю

підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 1. С. 118-123.

38. Марусяк Н. Л. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / ред.: Луців Б. Л., Перепічка П. В., Рошило В. І. Чернівці, 2020. С. 52.

39. Марцин В. С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка, фінанси, право*. К., 2019. № 7. С. 26–29.

40. Мацкевич Ю. І. Бізнес-планування як інструмент фінансової стійкості підприємства в умовах нестабільності української економіки. *Економіка і організація управління*. 2020. № 3(39). С. 218-228.

41. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: Наказ агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 23.02.98р. № 22.

42. Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Лист ДПАУ від 27.01.98 р.

43. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, затверджено наказом Міністерства Фінансів України від 29.12.2000 р. №356

44. Механізми вартісно-орієнтованого управління підприємством: звіт про НДР (заключний). URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53419>

45. Набатова Ю.О., Чорненко О.С. Шляхи та напрямки поліпшення фінансової діяльності суб'єкта господарювання. *Ефективна економіка*. №11, 2018. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/78.pdf

46. Нагорний, П., Базюк, Д. Оцінка фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством. *Трансформаційна економіка*, (1 (01), 44-49. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-1-8>

47. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність», затверджено наказом Мінфіну України від 27.06.2013 р. №318

48. Нікольчук Ю., Лопатовська О., Пономарьова К. Архітектура механізму управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 2(02). С. 38-44.
49. Нех Д. І. Підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства в контексті покращення його фінансового стану. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «економіка»* 2016. № 3(31). С. 48–52.
50. Оцінка фінансового стану підприємства. URL: http://pidruchniki.com/1548062353108/finansni/otsinka_finansovogo_stanu_pidpriyemstva/
51. Паладьєва, Д. О. Діагностика фінансового стану суб'єкта господарювання в умовах невизначеності: напрями покращення. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/items/3e85ed1a-550d-4566-af03-0b46a6a5dfdc/full>
52. Панасюк Б.М., Шулик Ю.В. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства. URL: <https://naub.oa.edu.ua/otsinka-ta-shlyahy-pokrashheniya-finansovo/>
53. Паянок Т. М., Савченко А. М., Морозюк А. М. Загальна оцінка фінансового стану підприємства: теоретичні та практичні підходи. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 88-94.
54. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, які підлягають приватизації, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 49/121 від 26.01.2001 р.
55. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2021. 512 с.
56. Приб К.А, Патица Н.І. Діагностика в системі управління. 2019. С. 432.
57. Просторові аспекти управління фінансовим потенціалом промисловості регіонів: звіт про НДР (заключний). URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/39517>

58. Роганова Г. О., Кравченко І. В. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2021. Т. 4, № 71.
59. Рудницька О.М., Біленька Я. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2019. № 639.С. 132–138.
60. Румянцева Г. І. Стабілізація фінансового стану підприємства у контексті оптимізації механізму управління інвестиційними ризиками. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2016_26.
61. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства : навч. посіб. К. : Нове знання, 2022. 416 с.
62. Сак Т.В., Шепелюк Н.П. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. *Economic journal Odessa polytechnic university*. №4(26), 2023. С. 37-44.
63. Семенова К. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденцій розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету* . 2021. Т5-6, № 282-283. С.77-82.
64. Стащук О. Формування та використання прибутку суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. *Економічний часопис ВНУ імені Лесі Українки*. 2022. № 3 (31). С. 12- 17.
65. Сторожук Т. М. Елементи облікової політики підприємств щодо інших необоротних матеріальних активів. *Вісник Черкаського університету. Серія : Економічні науки*. 2018. Вип. 2. С. 79-87.
66. Сухорукова О. Д. , Матюха М. М. Проблематика обліку готової продукції на підприємстві та шляхи її вирішення. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2019. № 15(2). С. 35-38.
67. Таранюк К.М. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства URL: https://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/73896.doc.htm
68. Тарашевський М. М. Стан управління ризиками на транспортних підприємствах України. *Бізнес Інформ*. 2020. №8. С. 125–133. URL:

https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-8_0-pages-125_133.pdf

69. Томчук О. Аналіз платіжної спроможності підприємства та відображення її в обліку: сутність, класифікація, оцінка. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2463/2382>

70. Томчук, О., Долінська, С., Кабачій, Б. Фінансовий аналіз інвестиційної та інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств: шляхи удосконалення. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-70>

71. Ткаченко А., Подзігун Я., Кулік Ю. Удосконалення аналізу фінансового стану на українських підприємствах: проблеми та шляхи їх вирішення. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету*. 2020. № 57. С. 45-53

72. Ткаченко Є. Ю., Зінченко В. В. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2024. URL: http://bses.in.ua/journals/2024/86_2024/26.pdf

73. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Видавництво ПП «Астрія», 2020. 434 с.

74. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємства: звіт про НДР (заключний). URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/34465>

75. Хітров І.О. Стратегії розвитку виробничо-технічної бази автомобільного транспорту. *Науково-прикладні аспекти автомобільної і транспортно-дорожньої галузей*: зб. матер. VIII Міжнарод. наук.-практ. конфер. м. Луцьк, 30-31 трав. 2024 р. Луцьк, 2024. С. 102–103. URL: https://drive.google.com/file/d/1p1Hh23_FLlpqeQGUnHy-c_XStzMUz1b/view?pli=1.

76. Хома І., Панчак М.І. Шляхи вирішення проблем щодо ліквідності та платоспроможності малих вітчизняних підприємств. *Економічний простір*. 2023. № 184. С. 148-152.

77. Чабанний В.Я., Осипов І.М. Тенденції розвитку виробничо-технічної бази автомобільного транспорту. *Техніка і сільськогосподарському виробництві, галузеве машинобудування, автоматизація*. 2019. Вип. 24. Ч.11 с. 82-90

78. Чайка Т. Ю., Лошакова С.Є., Водоріз Я.С. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за балансом, урахування фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності. *Економіка і суспільство*. 2018. №15. С.900-908.

79. Шабатура Т., Галицький О. Комплексний підхід до оцінки фінансового стану сільськогосподарських підприємств в умовах війни. *Економічний вісник Причорномор'я*. 2024. №5. с. 146-160. URL: <https://www.ebbsl.com.ua/index.php/visnuk/article/view/79/100>

80. Яцух О. О. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. № 3. С. 173–180.

ДОДАТКИ

Звіт подібності

метадані

Назва організації

National University of Water and Environmental Engineering

Заголовок

Диплом Яремчук.docx

Автор

Науковий керівник / Експерт

Яремчук Рита ВікторівнаЯремчук Рита Вікторівна

Підрозділ

National University of Water and Environmental Engineering

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

18040

Кількість слів

138640

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		1
Інтервали		0
Мікропробіли		302
Білі знаки		12
Парафрази (SmartMarks)		77

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Копір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз			Копір тексту
ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)		КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/85885/1/Yevtushenko_bac_rob.pdf	86	0.48 %
2	http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/29594/1/Aref_Banyra.pdf	83	0.46 %
3	http://www.rusnauka.com/9_KPSN_2011/Economics/10_83897.doc.htm	44	0.24 %
4	http://www.kntu.kr.ua/doc/31_2017_titul_ekon.pdf	44	0.24 %